

't Rotatie

Geitenpad

EENMALIG ROTATIE-BLAD VAN EN VOOR HET PERSONEEL VAN HET 1 (NL/BE) VN LOG/TBAT

Afscheid van L8, T16 en V18

Een terugblik...

Voor dienstplichtige militairen is de dienstitijd een belangrijke periode in hun leven, zeker als je daarin ook nog uitgezonden bent geweest. Voor beroepsmilitairen is een uitzending eveneens een belangrijke periode.

Beide categorieën die deel uitmaken van dezelfde rotatie zullen met ongeveer dezelfde ervaringen, ook ongeveer dezelfde gevoelens hebben over wat ze hier hebben meegemaakt. Veel van wat je hebt meegemaakt, zul je nooit meer vergeten, maar toch is het goed dat er ook een paar verhalen worden opgenomen in een rotatiekrant. Je neemt de krant mee naar huis en bewaart hem als herinnering aan de periode dat je in Bosnië bent geweest. Als je deze verhalen later nog eens zult lezen, zul je weer terugdenken aan deze tijd. Wat zijn dan zoal de dingen die bij je opkomen? Natuurlijk de zaken die je hebt meegemaakt en die indruk op je hebben gemaakt. Ook de sfeer die er heerste en de wijze waarop je dit allemaal hebt ondergaan. En waar je het meeste aan zult denken zijn de mensen waarmee je hier samen hebt gezeten; aan ieder verhaal zijn namen van mensen verbonden. Natuurlijk is de sfeer en

De H.O.T. PBC-Grp Majoor Simonts krijgt zijn VN-medaille uitgereikt door de Bataljonscommandant Kol Verschraegen.

kameraadschap, afhankelijk van de aanwezige rotaties, wisselend geweest. Er is echter altijd iets dat je met elkaar hebt en dat je ook alleen maar onder dit soort vergelijkbare omstandigheden tegen zult komen en eigenlijk nooit in Nederland.

Ik hoop dat jullie ervaring bij deze uitzending positief is. Ik hoop ook dat deze rotatiekrant, later als je hem nog eens inkijkt en de verschillende verhalen leest, een aangenaam gevoel bij je oproept. Deze rotatiekrant zou, naast je foto's en andere souvenirs, iets moeten zijn, dat je aanspoort om nog eens wat enthousiaste, wel eerlijke, verhalen te vertellen aan je kinderen en kleinkinderen over een periode die je hebt meegemaakt bij het 1 (NL/BE) VN LOG/

TBAT in Bosnië.

Ik hoop dat de rotatiekrant die functie zal vervullen en dat we nog lang onze verhalen zullen kunnen vertellen.

**Kol W.M. Verschraegen (L8)
Commandant 1(Nl/Be) VN Log/
Tbat**

**In 't Rotatie
Geitenpad:
Heel veel ingezonden
interviews,
overpeinzingen en
reisverhalen van
rotanten. Veel plezier
met het lezen en
succes na je
uitzending.**

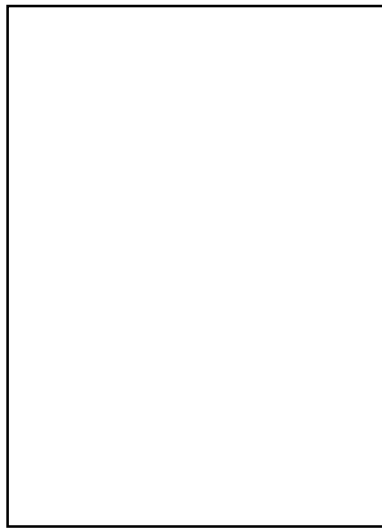
De Doom (s)preekt:

**Vijf maanden en een week
Bosnië. "Wat doet dat je alle-
maal?"**

Als eerste reactie zou ik willen zeggen: "Dat valt wel mee." Immers, mijn vrouw en kinderen hebben die periode goed doorstaan en ik zelf heb behoorlijk wat voldoening kunnen putten uit mijn werk hier. Toch denk ik dat de herinneringen (en dan vooral de goede) nog heel lang een deel van mijzelf zullen zijn. En daarmee moet die vraag dan waarschijnlijk toch beantwoord worden met: "best wel veel". Niet in de zin van schokkend of traumatisch of zo, maar meer in de zin van indrukwekkend en een belangrijke fase in mijn leven. Ik denk dat dit voor iedereen van deze rotatie geldt. Gelukkig maar.

In de contacten die ik met jullie mocht hebben, is mij opgevallen dat bijna iedereen hier is gekomen met een instelling van "we gaan er iets van maken". Sommigen hadden gehoopt op een andere functie dan ze kregen; dat was dan best wel even slikken. Toch heb ik maar weinigen bij de pakken neer zien zitten en daarvoor verdient iedereen een pluim. Om nu niet te zeer woorden te gaan schrijven, die uit de pen van een commandant zouden kunnen komen, een switch naar de "geestelijke" invalshoek. Naar de toekomst gericht zou het mooi zijn, wanneer we allen deze houding van "we maken er iets van" in ons leven vast houden. Er lopen al te veel pessimisten en negatievelingen rond op deze aardbol. Laat het idealisme dat toch per definitie bij een peacekeeper hoort, het motto van ons leven blijven. Want alleen mensen die gedreven worden door idealen (of - minder hoogdravend - mensen die er iets van willen maken) weten voor zichzelf vaart en zin in het leven te houden. **Succes!**

Dominee Martin van der Bend

Dominee Martin van der Bend

Een Belgische groet

**L08/T16... waarom dit verschil
maken?**

Met uitzondering van de "zittenblijvers" zijn jullie allen quasi gelijktijdig aan de specifieke opleiding begonnen die aan deze uitzending vooraf ging. Wij waren de eersten die echt Log/Tbatters waren. Onze voorgangers brachten tradities mee, goed of minder goed. Wij moesten zelf bepalen welke tradities we zouden overnemen en welke niet. Is dit niet bewust gebeurd, na uren lange discussies en vergaderingen, dan is het zeker wel gegroeid op spontane wijze. Voel je ons bataljon echter niet aan als geheel, dan hoef je je daarom niet ongelukkig te voelen. Het feit fysisch verdeeld te zijn over verschillende werken leefplaatsen heeft daar zeker toe bijgedragen. Met uitzondering van de GNK, die van alle konvooien thuis was, werd het leven trouwens per compound beleefd. Een gemeenschappelijke doelstelling hadden we echter allemaal: onze periode maximaal benutten om, in het belang van het bataljon, de VN en van ons beider landen, zo efficiënt en veilig mogelijk te werken in een aangename omgeving. Dat is ongetwijfeld gelukt. Efficiënt niet louter op gebied van uw specialiteit (of

bouwsteennummer), maar evenzeer op het gebied van het sociale leven. Zonder initiatieven, vrijwilligers en personen die naar perfectie streven kan een drie-eenheid als de onze niet optimaal functioneren.

Veilig. Ondanks de vele ongevallen die we mochten vaststellen tijdens deze relatief rij-vriendelijke periode, mogen we van geluk spreken dat we geen zware kwetsuren dienden te noteren. Wie hier in Bosnië zijn of haar rijervaring heeft opgedaan, mag nu zeker niet overmoedig worden op de heerlijk onderhouden straten van West-Europa. Ook daar dient voorzichtigheid geboden te worden! Weldra kunnen jullie thuis of in de kroeg over jullie uitzending vertellen. Denk aan de nadelen die verbonden zijn aan het rondstrooien van gefantaseerde sterke verhalen. Vertel de waarheid, en blijf vooral jezelf. Langs deze weg wil ik dan ook alle LT1-rotanten hartelijk danken voor jullie inzet en samenwerking om dit nieuwe bataljon gestalte te geven. Veel succes in jullie verdere beroepsleven, veel succes in jullie familielevens!

Zoals ik voor jullie reeds in het oude TBAT terecht kwam, zo zal ik mij eveneens enkele dagen voor jullie bij de familie vervoegen. Daardoor mis ik 'ons' afscheidsfeest en bijbehorende rotatie-activiteiten. Ik weet dat jullie dat ongetwijfeld niet aan jullie hart laten komen, maar, op één zaak wil ik de aandacht nog richten: roteer op een waardige wijze, roteer als LT1!

**Majoor Ludo Simonts (Be)
H.O.T. PBC-grp (LT1)**

Wist u dat...

- de rotatie T16 de laatste is geweest die niet heeft vastgestaan bij Gornji Vakuf?
- het na die 2e mei gebruikelijk was dat de nieuwe rotaties een dag werden tegengehouden?
- Wij hopen dat L11 de traditie in ere houdt.

Koninklijke Marechaussee

De leden van het wapen der Koninklijke marechaussee vormen langzamerhand een nomadenvolk. Zwervers zijn het. Wie is er nog niet in het buitenland geplaatst geweest. Vele bestemmingen zijn aangedaan. St Maarten, Sinai, Saudi Arabie, Moskou, Warschau, Haiti en ga zo maar door. En niet te vergeten Joegoslavie.

Nog even een "wist u datje". Wist u dat in Joegoslavie zo'n tachtig man van de Kmar dienst doen. De kmar vult diverse posten, zoals Weu-Donau, Civilian Police, Weu Mostar, UNMP en niet te vergeten de Brigade Koninklijke marechaussee Unprofor. Gevestigd in Busovaca en onderverdeeld in detachementen, te weten Zagreb, Simin Han, Santici en voorheen Srebrenica. En over die club in Santici nu even iets meer. De personeels- leden van het detachement Santici zijn zwervers in het kwadraat. Boekweit, Bressers, Bus, Kromhout, Spaan, Teekens en Wouters. De één ging van Lukavac via Busovaca naar Santici. Anderen deden dienst in Zagreb, Simin Han of Srebrenica. Een vast honk was een uitzondering. Aan de ene kant mooi om op diverse plaatsen te hebben mogen werken; aan de andere kant kon dat ook wel eens een zware wissel trekken. Maar overal waar we zaten deden we politiewerk. Zo mogelijk voor u, in de sfeer van preventie, voorlichting, praatpaal, wijkagent. En als het moest werd er ook geschreven. Op het gebied van verkeer (aanrijdingen) en ook op het gebied van Strafrecht of andere wetgeving. Gelukkig gaf u daarvoor niet vaak aanleiding. Of wij het druk hadden.... ja daar zijn speculaties over geweest. We zouden zelfs gelegenheid hebben gehad om tenten te vouwen. Dat verzoek heeft ons echter nooit officieel bereikt. En als we tijd hadden gehad zouden

we zeker..... Nou ja genoeg daarover. Het werk dat we deden was niet altijd zichtbaar. Zo integer als we zijn lopen we daar niet mee te koop. Menige zondag ging verloren omdat toch weer snel ergens een antwoord op gegeven moest worden. Geruchten uit het vaderland konden worden ontzenuwd. De Kmar mensen komen uit verschillende nesten. De één heeft parate-ervaring, de andere komt uit de grensbewaking en weer een andere heeft in een bijstandseenheid met de burgerpolitie gewerkt. Maar allen hebben we het werken met en onder de mensen van de Landmacht als zeer positief mogen ervaren. En dat in alle opzichten, zowel operationeel (Commandant Nederlandse Troepen in vm Joegoslavie) als administratief onder de diverse commandanten. We zijn logistiek in alle opzichten goed ondersteund. Meerdere keren was het zo dat we een hele hand kregen als we

een vinger vroegen. Onze dank daarvoor. Verder waren de persoonlijke verhoudingen goed en plezierig. We hebben u leren kennen als goed gemotiveerde mensen die voor niets staan, ongeacht of u nou beroeps of dienstplichtig bent. Al met al heeft dat ons een goed gevoel gegeven en zullen wij met name hieraan positief terug denken. We hebben met u deel uitgemaakt van een eenheid belast met peace-keeping. Laten we hopen dat het de moeite waard is geweest en dat de vrede hier gauw mag terugkeren. Voor zover u nare dingen heeft meegemaakt wensen we u een goede verwerking daarvan. Het ga u en allen die u dierbaar zijn verder goed in alle opzichten.

We wensen hen die hier hun werk voortzetten een veilig en plezierig verblijf en te zijner tijd een behouden thuiskomst.

De Kmar.

Zo'n voertuig kun je maar beter niet in je buitenspiegel zien.

Wist u dat...

-Sgt Oosterwijk op de Staf voor het water zorgde?
-Hij echter niet kan zwemmen?
-Dit door zijn collega's wel komisch wordt gevonden?
-sld Boomsma heeft bijgetekend?
-Hij het eerst niet zo naar zijn zin had?
-Dit nu helemaal veranderd is?
-Dat dit komt omdat hij nu veel rijdt?

-De Kpl Penninga goed is in de Nederlandse taal?
-Hij mensen iets anders kan laten lezen dan wat er echt staat?
-Een voorbeeld hiervan geven te moeilijk is?
-Hoe hij dit doet dus altijd een geheim zal blijven?
-Er nog veel pagina's volgen?
-U dus nog veel leesplezier kunt hebben?

Herstelcompagnie.

Zo, na 4½ maand zit mijn eerste uitzending er bijna op. Het verlangen naar huis lijkt met nog 22 dagen te gaan sterker dan ooit.

Dit ondanks de prettige tijd die ik achteraf bekeken heb gehad. Geen hectische tijd in Lukavac, geen verhuizing, kortom, een "ideale" uitzending. Zeker als je al eens eerder bij een herstelcompagnie hebt gewerkt voel je je in het begin niet helemaal als een kat in een vreemd pakhuis. Als je dan ook nog je werk op het OCTD als instructeur kunt inruilen voor een uitzending naar vm. Joegoslavië is dat een welkome afwisseling. Bovendien heb je als je bij een herstelcompagnie werkt geen tijd om je te vervelen, er is altijd werk te doen, en dat is maar goed ook want dan gaat de tijd lekker snel. Door het werk dat je doet ben je toch indirect bezig met humanitair hulp te bieden aan de slachtoffers van deze oorlog. Gedurende de gehele uitzending heb ik me er over verbaasd met hoe weinig respect de bewoners van dit land met hun natuur omgaan om het maar niet over hun medebewoners te hebben. Maar ondanks alles heb ik toch het gevoel dat ik nuttig bezig ben geweest gedurende deze 5 maanden in Santici.

**Sgt1 Polman
OTM Herstelcie Santici**

Foutje, bedankt.

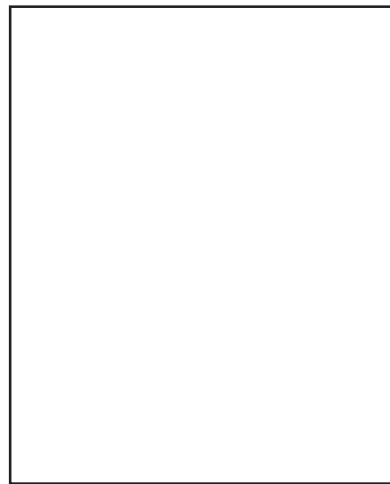
"Goedendag, met Reaal-verzekeringen."

"-Goeie-daaag, met de soldaat van Luchtmobiel. Ik heb me been gebroken toen ik uit een helikopter sprong."

"Zo, da's niet zo mooi."

"-Nee, da's zeker niet zo mooi...voor u! Kan ik effe vange? "Maar soldaat, Luchtmobiel heeft toch helemaal nog geen helikopters?"

"-Eeeuuh... foutje, bedaankt!"
(Ooit gelezen op een toilet in Lukavac)

Het teken van kwaliteit

Ons natje.

De bad + waswatervoorziening van de SSV-cie is afhankelijk van 3 personen met hun MDI oftewel Mobiele Drinkwater Installatie; Sgt Gert Oosterwijk en de soldaten Rommens en Frank.

5 maanden geleden. Er stond een MDI maar deze stond op non-actief. Het bad/waswater werd van het lokale waterleidingnet betrokken, terwijl het drinkwater uit pakken kwam. Nu, we schrijven half september, draait de MDI volop en levert hij ongeveer 15.000 liter water per dag. Het water wordt opgepompt uit de beek die achter de compound van de SSV-cie stroomt. Boven-

dien is er altijd een buffervoorraad van 3 waterwagens die gezamenlijk 60.000 liter water bevatten. De kwaliteit van het geleverde water is zo hoog dat het gedronken zou kunnen worden. Dit gebeurt echter nog niet omdat eerst de kwaliteit van het water moet worden bepaald. Daarvoor moeten er mensen uit Nederland van het DMGZ (Dienst Militaire Gezondheidszorg) komen. Het zuiveren van het water gebeurt door middel van 5 verschillende filters. Filtert de eerste het groffe vuil uit het water, de laatste zorgt ervoor dat eventuele nucleaire verontreiniging verwijderd wordt. De opleiding van zowel sergeant als soldaten is precies hetzelfde. Alleen, de beide soldaten hadden al ervaring met pompen en techniek, iets wat de sergeant niet had. Maar al met al vullen ze elkaar goed aan en hebben wij prima water. Tenslotte wil de Sgt Gert Oosterwijk nog kwijt dat hij niet altijd even blij was met de werksfeer in het gemeen. De informele sfeer was echter wel erg goed.

"Luctor et Emergo"

Sgt Gert Oosterwijk bij de MDI

Het peloton der logistiek beheer.

De meeste rotanten hebben 5, 6 of 7 maanden in het uitzendgebied doorgebracht. Twee wezenlijke vragen die een zeer belangrijke rol spelen in het leven van elke militair zijn zelfs aan het eind van een uitzending in het voormalig Joegoslavië vaak nog niet beantwoord.

Voor het antwoord op de eerste vraag, "Wat is de zin van het leven?", zijn zelfs 3 functionarissen aangesteld om elk door middel van hun eigen kijk op het leven de militair te helpen deze vraag te beantwoorden. Uiteraard heb ik het nu over de door ons allen zeer gewaardeerde Psych, Doom en Aal. Bij het beantwoorden van de tweede vraag heeft de militair alleen zeer moeilijk te bereiken hulpmiddelen tot zijn beschikking. Bergen papierwerk en metershoge stoffige dossierkasten moet de militair doorspitten om antwoord te krijgen op die vraag. Andere militairen gaan op zoek naar de oude rotten in dit vak. Lange dienstreizen en het bekende 'van het kastje naar de muur' zijn hier vaak het vervelende gevolg van. Als de militair uitgeput en in de waan van voldoening nabij te zijn, zo'n oude rot gevonden heeft, blijkt dat de taalkundige generatiekloof vaak zijn destructieve werk gedaan heeft. "Begrijp je me zoon?", wordt er dan gevraagd en de verbaasde militair probeert oprecht begrijpend 'ja' te antwoorden, terwijl hij diep van binnen langzaam begint te beseffen dat het antwoord dat hij te horen heeft gekregen of niet voldoet aan zijn, inmiddels hoog gespannen verwachtingen, of zo moeilijk geformuleerd is, dat begrip grenst aan het onmogelijke. Vaak verlaat de militair tegen deze tijd de dienst. Soms is dat omdat zijn dienstplichtige periode is afgelopen of omdat zijn uitzending beëindigd is door middel van zijn rotatie. Dit is voor de

De konijnen van het Logpel

militair vaak zo'n heuglijk feit, dat hij niet meer terug denkt aan zijn lange zoektocht naar het antwoord op de tweede vraag in zijn leven. Anders is het voor de militair waarvoor de oorzaak van het verlaten van de dienst het niet vinden van het antwoord op die tweede, o zo belangrijke, vraag is. Hij heeft gedurende zijn jarenlange zoektocht vaak zoveel stress opgedaan door de voortdurende onwetendheid dat dit zich openbaart in een trauma. De meest verwoestende methoden van onbewuste zelf-destructie zijn hiervan vaak het gevolg: alcohol, gokken en vele andere vormen van verslaving zijn ervoor nodig om zijn verdriet te vergeten en om zijn lot te aanvaarden. Het verder moeten leven zonder dat het meest essentiële doel in zijn leven is vervuld: de tweede vraag heeft zijn vernietigende werking gedaan. Omdat de militair die het voormalig Joegoslavië verlaat te maken krijgt met veel verschillende emoties, willen wij deze militair een hoge mate van stabiliteit in zijn leven meegeven door de tweede vraag in zijn leven voor eens en hopelijk voor altijd te beantwoorden. Voor de weinige mensen die nog steeds niet hebben kunnen definiëren wat het gevoel van leegte in hun leven nu precies is, zal ik de tweede vraag speciaal voor hen

openbaren: "Wat doet het Logpel?". Ik hoop dat de militair niet ten onder zal gaan aan de ongekende emoties die ongetwijfeld los komen bij het lezen van de volgende verlossende regels: Het Logpel verzorgt de interne logistiek van het bataljon en is daarmee verantwoordelijk voor de volgende taken:

- Het op voorraad houden en verstrekken van de Klasse I (voedsel en water)
- Het op voorraad houden en verstrekken van de Klasse II / IV (algemene gebruiksartikelen)
- Het op voorraad houden en verstrekken van de Klasse III (brandstof)

YOU HAVE NOW ENTERED THE WORLD OF FULL KNOWLEDGE AND TOTAL SATISFACTION !

Wetenswaardigheid:

Op het hoogtepunt van de oorlog werden in Joegoslavië 60.000 landmijnen per dag geplaatst.

Op verlof? Mee met ons.

Een Transportpeloton voor algemene diensten, een zeer ruim begrip. Voor alles inzetbaar mits we de mogelijkheid en vooral de capaciteit hebben.

Onze eerste taak is toch vooral het rijden van de verlofgangerskonvooiën. Daarnaast hebben we natuurlijk nog de Chauffeur van Dienst, de Busdienst en de "gewone" ritjes.

De verlofgangerskonvooiën vragen het meest van de capaciteit. Er moeten namelijk altijd een of twee MB's mee, een aantal 4-tonners, een zau en meestal ook een Iveco busje. Een gemiddeld konvooi bestaat toch al snel uit 8 tot 10 voertuigen. Hier kunnen dan ongeveer 40 tot 50 verlofgangers mee vervoerd worden. De konvooiën gaan twee keer per week vanuit Busova a naar Split en vice versa. De vertrekdagen vanuit Busovaca zijn woensdag en zaterdag en vanuit Split vertrekt het konvooi dan weer twee dagen later op vrijdag en maandag.

Een reisverslag:

Retourtje Split.

Op een doordeweekse dag gaan

we voor de verandering weer eens naar Split. Deze keer met een MB, vier 4-tonners, een Iveco en een zau. We vertrekken vanuit Busovaca en gaan via de T-Cie naar Santici om ook daar verlofgangers op te halen. Om ongeveer 08:00 uur vertrekken we. We beginnen in Vitez en gaan dan richting Travnik. Even voor Travnik slaan we linksaf richting Novi Travnik en "Bonbon Alley", zo genoemd omdat er altijd kinderen langs de weg staan die roepen om "Bonbon" of "Tjoklat". Eenmaal de kinderen en tevens "Opa" gepasseerd wordt de weg slechter. Grote gaten, kuilen en soms zelfs helemaal geen asfalt tot aan het begin van het kleine geitenpad, onderdeel van de route Diamond. Diamond is gelukkig best goed, de Engelsen hebben hier veel goed werk gedaan. De route voert ons langs kapotgeschoten huizen en een mooi stuk pad, waar we een paar andere losse UN-voertuigen en een UN-konvooi tegenkomen. Na het geitenpad komen we uit in Gornji Vakuf, waar een BiH-checkpoint is. Een Engels konvooi met pantserrupsvoertuigen staat daar nu al 16 dagen vast. We horen van één van de Engelsen dat ze vaststaan omdat ze met minder voertuigen het checkpoint wilden passeren dan dat er op de lijst stonden. Bureaucratie is ook hier een bekend fenomeen.

We gaan verder via de vuist van Tito, een stukje kunst boven op een heuvel, naar Prozor. Na een klein dorpje vlakbij een heel mooi meer, het meer van Prozor genoemd, begint het grote geitenpad. Voordat we het oprijden hebben we nog een rust. Hier hebben we een heel mooi uitzicht op het meer. Een "leuk" contrast wordt gevormd door een vuilnisbelt op de voorgrond, waar iedereen al z'n rommel deponeert. Na ongeveer 20 minuten rijden we weer verder, het geitenpad op. We rijden over stukken die soms goed, soms slecht, en soms zeer slecht zijn. Het pad gaat langs sterk wissellende landschappen, variërend van bossen tot kale vlakten die bezaaid liggen met rotsen. Na het grote geitenpad, dat 43 kilometer lang is, komen we weer op het asfalt. We gaan door Tomislavgrad en gaan, via een aantal kleine dorpjes, richting Kamensko. Vlak voor de grens van Bosnië en Kroatië houden we nog een sanitaire stop. Wanneer we deze gehad hebben is het nog ongeveer anderhalf uur naar Logbase Split. Aangekomen in Split rijden we via de benzinepomp (de INA) naar de logbase om wapens, vesten e.d. in te leveren. Vervolgens rijden we naar Hotel Palace. Morgenvroeg gaan we de verlofgangers naar het vliegveld brengen en morgenavond halen we de terugkomers weer op, die de dag daarop weer mee naar Santici of Busovaca gaan. We hebben morgen dus een rustig dagje. Overmorgen gaan we er weer met frisse moed tegen aan.

Transport Algemeen

Losse flodder

"Ik geloof niet dat de kogel 'met mijn naam erop' al gemaakt is, maar in Joegoslavië ben ik bang voor de kogel waarop staat: 'To whom it may concern...'"

Een gedeelte van het transportpeloton

Staf Berichten Bureau

Na enige tijd bij de staf-compagnie gezeten te hebben, hebben de meeste mensen wel van het SBB gehoord. Waar de afkorting SBB voor staat en wat de werkzaamheden zijn, is bij de meesten niet bekend.

Hoe komen we aan de naam SBB ? De belangrijkste taak van het SBB is het verzorgen van het berichtenverkeer via fax of post. In Nederland bestaat een soortgelijke functie op bataljonsniveau, welke wordt verricht door het Staf Berichten Bureau of kortweg SBB. Het lag daarom voor de hand het berichtenverkeer van het 1(NL/BE) VN LOG/TBAT onder te brengen bij een 'SBB'.

Het verzorgen van het berichtenverkeer omvat een aantal werkzaamheden. Deze werkzaamhe-

den worden verricht in samenwerking met het comcen, dat de beschikking heeft over apparatuur waarmee berichten verzonden en ontvangen kunnen worden. De taak van het SBB is er voor te zorgen dat de ontvangen berichten, ook wel 'faxen', bij de juiste persoon of sectie terecht komen. Alle verzonden en ontvangen berichten worden geregistreerd en, indien gewenst, gearchiveerd, zodat achteraf nagegaan kan worden waar een bericht zich bevindt en waar dat bericht mogelijk teruggevonden kan worden. Naast het berichtenverkeer verzorgt het SBB ook kopieerwerk. Verslagen van vergaderingen, bataljons-, compagnies- en personeelsorders worden door het SBB vermenigvuldigd en verspreid. Dagelijks wordt ook de milinfo, aangeboden door de sectie 2, gekopieerd en verspreid onder de belanghebbenden. Hetzelfde geldt voor

'Nieuwsblad DV', een samenvatting van artikelen die die dag gepubliceerd zijn in de Nederlandse dagbladen.

Tenslotte verwerkt het SBB ook de privépost. Minimaal twee keer per week wordt de post aangeleverd vanuit Nederland. De post wordt bij het SBB op naam gesorteerd, waarna de stormloop op de 'postbak' kan losbreken. Natuurlijk wordt er ook post naar Nederland verzonden, waarbij de SBB als brievenbus fungeert. Minimaal 1 keer per dag wordt deze post opgehaald door de veldpost Santici, die zorg draagt voor frankering en verzending naar Split.

Sgt R. Hermes

hele leuke adresseringen bij en zit dezelfde persoon bij de staf, transport, herstel, genie en de bevo tegelijk. Toch knap. Misschien wordt er gedacht dat wij op die manier tenminste ook eens iets te doen hebben, maar dat hebben we zonder die gevallen ook wel (druk, druk, drukken). We hebben nl. nog vele andere werkzaamheden: postzegels verkopen, en euh..... Bij eventuele vragen kunt u altijd terecht bij een van de veldpostbikkels (als ze er zijn).

Enkele tips om de postlijn wat te bespoedigen:
Op alle(!) post een afzender, **ook op brieven.**
Op buitenlandse post een postzegel, verkrijgbaar op de betere postkantoren. Ook bij ons.

Uw afzender/juiste adres is:
NAAM
REG.NUMMER
1 (NI/Be) VN Log/Tbat
....cie
NAPO 80
3509 VB Utrecht

De veldpostbikkels, wij zorgen ervoor.

Is er al post?

Al reeds enige dagen na de aankomst in Bosnië weet men van het bestaan van de veldpost af.

Mee gesleept door oudere lichten wordt er al na een paar dagen reikhalzend uitgezien naar post van thuis. Afgezien van bellen is post dé manier om op de hoogte te blijven van de familie-roddels thuis. Ook komen er kranten en tijdschriften binnen zoals de Panorama en de Aktueel. Veel personen promoveren de bladen echter tot privébezit en deze zijn daarom al

Sgt Roland Hermes

snel uit de bar verdwenen. De meest gestelde vragen aan ons zijn: 'Is er al post', en 'Waarom was er geen post voor mij !'

Om ons veel gepraat te besparen; de post komt in ieder geval binnen met ieder verlofgangerskonvooi uit Split. Dat is op **maandag** en **vrijdag**. Met een beetje geluk komen er meerdere konvoien in de week en komt er dus vaker post mee omhoog.

De meeste post is makkelijk uit te zoeken en dan gaat het lekker snel. (Te?) vaak zitten er echter

Vanuit het konvooi.

Van al die weken die ik in het voormalig Joegoslavië heb gezeten vond ik de zes weken rond de val van de enclave Srebrenica het meest indrukwekkend.

De eerste maand dat ik hier was, was het best wel rustig. Toen was er sprake van een “megakonvooi” naar Srebrenica met alle voertuigen die we op de bevoorradingscompagnie (Bevo-cie) hebben. Uiteindelijk kwamen er van de ongeveer 40 voertuigen die uit Santici vertrokken waren maar 6 aan in de enclave, die lang niet bevoorrad was. De meeste jongens moesten achterblijven in Zagreb, wat een grote teleurstelling was. Ik ben tot Belgrado gekomen, wat ook een mooie ervaring was. De sfeer in de groep was geweldig, iedereen steunde elkaar. In moeilijke situaties leer je elkaar goed kennen. De eerste keer dat ik zelf in Srebrenica kwam, was na de val van de enclave. De jongens van Dutchbat waren bezig met de gewonden en het kamp was helemaal uitgeleefd. Sommigen hadden al 48 uur niet meer geslapen. We gingen weer terug naar Zagreb en namen 20 man medisch personeel mee. Een week later gingen we weer terug met lading om Dutchbat eindelijk te laten roteren. Je besepte toen dat Dutchbat erg kwetsbaar was en eigenlijk alle VN-troepen. Misschien is er nu door het ingrijpen van de NAVO verandering in gekomen. Ik kan terugzien op een tijd met mooie en minder mooie momenten. Ik zal de ervaringen en de vrienden die ik nu heb nooit vergeten. Vooral de sfeer met de jongens vond ik zeer speciaal, iets wat je in Nederland niet kan voorstellen. Ik wil iedereen bedanken voor deze mooie tijd en wens de “versen” veel succes voor de komende periode.

**Sld Rasoelbaks
chauffeur BEVO-cie Santici**

De Bevo-tent

Volwassen worden.

Het is al weer bijna drie oktober. De meeste mensen van L8 en T16 gaan roteren. Zelf vind ik dat de bijna 6 maanden heel erg snel voorbij gegaan zijn.

Toch is er een hoop gebeurd in die relatief korte periode. In het begin reden we nog, voor zover mogelijk, op Srebrenica. Nu bestaat de enclave niet eens meer. De tijd rond de val van Srebrenica was er een van veel tegenstellingen. De mensen die daar zaten deden alles wat in hun macht lag, maar eenmaal terug in Nederland waren het laffe honden. Dit oordeel werd geveld door mensen die er nooit geweest waren.

Terwijl op politiek niveau de zwarte piet over en weer gespeeld wordt, wordt er mijns inziens te weinig gedaan aan de opvang van de mensen die de val ter plekke hebben meegeemaakt. Sinds kort wordt ook het beleg van Sarajevo gebroken door NAVO luchtaanvallen. Waarschijnlijk zitten we dus toch op een keerpunt in deze vreemde oorlog. Wie had dat zo'n zes maanden geleden durven hopen? Zelf ben ik klasse-III chauffeur, maar wordt ook ingezet op Pacton en Drops. Onderweg zie je best een hoop. Ik denk dat ik

door al die ervaringen “volwassener” ben geworden. Tijdens mijn verloven in Nederland merkte ik al dat de “gewone” dingen, zoals weer naar de kroeg gaan of lekker uit eten, veel meer waarde hebben gekregen, omdat je nu zelf gezien hebt dat dat echt niet overal kan.

Ik probeer iets met deze ervaringen te doen en niet quasi onverschillig te worden. Verder wil ik iedereen bedanken voor de tijd die we hier hebben gehad en wens de “versen” een goede tijd toe.

P.S. Pas op dat het geen kazerne wordt!

**Kpl S.J. van Wieren
chauffeur BEVO-cie**

Losse flodder:

De Nederlandse soldaat is absoluut uniek. Hij is kritisch, hij heeft vaak moeite met de gezagsaanvaarding en hij kankert. Zeer hartgrondig en vaak. Geen soldaat ter wereld heeft een grotere hekel aan de militaire dienst dan hij. Voor hem hoeft het allemaal niet! Behalve als het moet! Als het er op aankomt staat-ie er ineens, dan doet hij alles, dan kan hij alles, dan laat hij je nóóit in de steek.

The final chapter.

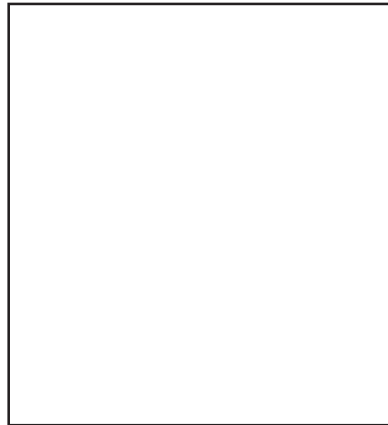
Na 7,5 maand zit het er op. Terugkijkend heb ik best een leuke tijd gehad.

Het begon voor mij allemaal op 14 februari, op de nu wel bijna berucht geworden compound te Lukavac. Daar ben ik begonnen bij de toenmalige konvooi-planner SM Martin Moinet. De functie was leuk maar heel erg kort want toen begon de reorganisatie. Er werd begonnen met het creëren van het nieuwe Log/Tbat, met als gevolg dat wij als NADET achterbleven op de toenmalige compound te Lukavac. Het was een hele klus om de streefdatum van oplevering te kunnen halen en we werkten dan ook als gekken. Gelukkig was iedereen zeer gemotiveerd zodat alles vlotjes verliep. Vier wachten per week lopen per week was geen uitzondering. Daarnaast moest je natuurlijk ook gewoon je werk doen. Er werd niet op een paar uurtjes extra gekeken. Veel mensen die toen in onze pocket bezig waren met het oplijnen van de goederen op de diverse lokaties dachten / denken dat wij er een puinhoop van hebben gemaakt. Ik kan natuurlijk niet zeggen dat er geen kern van waarheid in die negatieve vibraties zit, maar gezien de enorme tijdsdruk, het minimum aan personeel en de zeer "duidelijke" informatie die wij toen kregen, vind ik dat we het als "laatste der Mohikanen" niet zo slecht hebben gedaan. Maar aan alles komt een einde, dus ook aan Lukavac. Daarom werd ik op de functie van distributeur / verzorger / foef op de stafcompagnie geplaatst. Omdat ik toevallig een Intendance-embleem op mijn hoofd had, werd ik geacht dit te gaan doen. Het werk valt soms erg tegen omdat je je voorraden nooit goed kan beheersen. De aanvoer is zo onvoorspelbaar dat je van het ene op het andere moment bijvoorbeeld geen toiletpapier of andere zeer belangrijke artikelen meer hebt.

Ook het Log-peloton kan hier niets aan doen omdat zij soms weken op goederen moeten wachten. Ik denk dat het grootste probleem bij de aanvoer ligt bij de zeer bureaucratische verzorgende eenheden. Ik hoop dan ook dat dit in de toekomst verbeterd wordt. En voor de nieuwere rotaties: Denk er goed aan dat je in een oorlogsgebied zit en niet in Nederland. Wat bedoel ik hiermee: denk niet alleen aan je eigen eenheid of compound, maar help elkaar als zijnde Nederlandse collega's (gevaarlijk woord). We zitten tenslotte allemaal in hetzelfde schuitje.

Groetend,

Sgt Marwin Coehoorn.

Eigenlijk kan dit niet, maar...

It's a (wo)mans world, part 1.

Omdat het leger door sommigen nog steeds als een mannenwereld wordt gezien, hebben we eens twee meiden geïnterviewd die zich in die "keiharde" wereld staande weten te houden.

Allereerst praatten we met Maria Duiker, 4-tonner chauffeur bij het transportpeloton op de SSV-cie. Maria zit al zo'n 3 jaar in het leger. Ze heeft haar hele opleiding op het CVV "genoten" en kwam daarna als 4-tonner chauffeur bij de vaste staf van dat CVV terecht. Door haar contacten met militairen die de VN-opleiding volgden raakte zij

geïnteresseerd in een uitzending. De media in Nederland gaf een erg gespannen situatie in het uitzendgebied weer. "Toen ik eenmaal in Bosnië was aangekomen viel het gelukkig reuze mee met die spanning", verteld Sld1 Duiker. Half september gebeurde er echter iets wat niet zo prettig was. Net na een rust tijdens een konvooi van Split naar Busovaca, stuitte de Romeo op een groep dronken strijders die nogal amok maakten. Over de porto werd verteld dat de ramen gesloten en de deuren op slot moesten. Helaas kwam dat bericht niet door bij de 4-tonner waarin Maria samen met Sgt Woudenberg reed. Opeens hingen de mannen aan haar voertuig. Ze probeerde door te rijden maar één van de strijders sprong voor de vrachtwagen en richtte zijn pistool door de voorruit op Maria. Op het moment dat zij wegdook onder het dashboard schoot als in een flits haar familie en haar vriend door haar hoofd. Ze had echt het idee dat de man zou schieten. Sgt Woudenberg barstte uit in een stortvloed van verwensingen aan het adres van de strijders, waarop "Pistolen Paultje" helemaal verdwaasd zijn wapen weer opborg. Daarop gaf Maria weer gas en was het gevaarlijke punt gepasseerd. Even daarna werd er halt gehouden. Van deze stop maakte Maria gebruik om te wisselen met Sgt Woudenberg. "Ik zat helemaal te trillen en was niet meer in staat om te rijden", aldus Maria. Terug op de SSV-cie werd er tijdens een groeps-gesprek nog aandacht aan besteed. Gelukkig heeft Maria ook leuke dingen meegemaakt. "Helaas kun je niet constant met humanitaire hulp bezig zijn. Maar ik ben wel naar Tuzla geweest om tenten voor de vluchtelingen uit Srebrenica af te leveren. Liever had ik humanitaire konvoien gereden want volgens mij kom je dan meer in contact met de locals". Over de sfeer binnen de groep heeft ze het volgende te zeggen: "Die sfeer was heel goed. Omdat je in principe 7 dagen per week met elkaar in contact bent komt er al snel een

band. Ik had dan ook geen problemen met de jongens in het peloton". Maria heeft nog wel een advies voor de nieuwe rotaties. "Je moet niet te nonchalant worden. Het is soms een hele tijd rustig en dan gebeuren er plotseling weer de gekste dingen. Ook met het rijden moet je steeds goed op blijven letten. Ook al heb je misschien een lange rij-ervaring, in dit land en in deze situatie gebeuren er veel onvoorspelbare dingen. Als je goed oplet dan kom je er wel", zo eindigt Maria.

It's a (wo)mans world, part 2.

Ook Sld1 Marlijn Heggelman heeft bewust gekozen voor een uitzending naar Bosnië. Nog voor dat zij in november 1993 in dienst trad wilde zij al voor de VN werken. Zij wilde iets voor de bevolking in vm. Joegoslavië betekenen. Tegelijkertijd wilde zij ook wel iets van spanning meemaken. Eerst kreeg ze haar AMO in Venlo, daarna haar rijopleiding voor de MB in Veldhoven. Daarna kwam ze net als Maria bij de transportgroep van de vaste staf van het CVV. Over de sfeer daar kan ze kort zijn: "Die was gewoon heel erg goed. Ik had dan ook verwacht dat de

band hier veel hechter zou zijn". Volgens haar geeft de media ook niet altijd een juist beeld van de situatie. "Natuurlijk is het voor de pers alleen maar interessant wanneer er actie is. Voor het thuisfront zou het echter heel fijn zijn als er ook eens wat positieve gebeurtenissen in de media komen. Ik heb dan ook tegen mijn familie gezegd dat wanneer er werkelijk iets is, ik gelijk zal bellen om de situatie uit te leggen". Een mooie ervaring vond Marlijn die keer dat ze mee ging naar de vluchtelingen in Busovaca. Ze kreeg toen van een van die vluchtelingen een beertje als dank voor de hulp. Wat ze jammer vindt is dat de MB-chauffeurs zo weinig te rijden hebben. Er zijn gewoon te veel chauffeurs. Het rijden an sich vindt ze wel heel leuk. "De gebieden waar je door heen rijdt zijn heel mooi. Alleen de kwaliteit van de wegen is soms heel erg slecht." Als ze terug kijkt op haar uitzending dan ziet ze toch het merendeel positieve dingen. "Ik vind mezelf volwassener geworden en ik heb mezelf beter leren kennen. Ik wil de volgende rotaties veel succes wensen. Zorg ervoor dat het één groep blijft; dat er geen aparte klikjes vormen. Je moet het namelijk samen doen".

Wat zei je?

- Nog niet misschien.
- Lima Bravo (Lekker Belangrijk).
- Romeo Delta (Regel Dat).
- Mike Mike (Mooie Meiden).
- Boeien.
- Dan heb je een probleem.
- Dan sta je niet te lachen.
- 't Is wat. Wat dan?
- Niet zo, hè.
- Opzouten.
- Opbokken.
- Pisvlek.
- Ben jij ook een dipli?
- Verse daap.
- Versen.
- Ouwe poep is moe.
- Hoe lang moeten jullie nog?
- Ja, dààg, over.
- Present, links, rechts.
- Beetje jammer allemaal.
- Soms zit het mee, meestal zit het tegen.
- Soms zit het mee, soms zit het BLJ.
- Busbikkel.
- Aftank-Henk.
- Dieselgriezel
- Dieseldaap.
- Drukker van de dag.
- Mega-Drukker.
- Ik hoor net...
- Vraag: Wat eten we vandaag?
- Antwoord: Lekker.
- Negatieve vibraties.
- Bingo!
- Een, twee, drie, wat een...
- Strak plan.
- Ècht wel/niet !
- Hallo Piet
- Eén of andere Aad Kroaat.

Wist u dat...

- Bovenstaande uitspraken zijn gehoord op al de compounds?
- Sommige alleen op de staf-compagnie te horen zijn?
- Andere konvooi-teksten zijn?
- Wie ze bedacht heeft vaak niet te achterhalen valt?
- Dit er ook niet toe doet?
- Deze pagina nu ook gevuld is?
- U nog niet op de helft zit?
- Er nog 16 pagina's volgen?

Sld1 Maria Duiker, Sgt Woudenberg en Sld1 Marlijn Heggelman

De Punica Oase.

Wie de compound van de stafcompagnie bezoekt en verder kijkt dan de shop, wordt vanzelf een keer meegesleurd naar de roemrijke uithoek van vertier: Terras Nunspleet alias "De Punica Oase".

Overdag is het een zonnig terras met hier en daar wat schaduw; onweestaanbaar voor vroege drukkers. Op latere tijden heeft een geweldige aantrekkingskracht op pyromanen en late "borrelaars". Heden ten dage ligt de zithoek er fantasierijk geres-taureerd bij. Geschilderd in de kleuren rood en geel-groen, die hun oorsprong vinden in het tijdperk van B.E.F.King Jolodude (T15). Hij voorzag prefab 17 van een beschilderde naamplaat, die bij menig bezoeker meer opviel dan de oorspronkelijk betiteling "Nunspleet". Als de naam Punica Oase viel, begreep men sneller waar men zijn moest. In het tijdperk waarin T13 en T14 roteerden, werd het terras twee maal vernield door doorgedraaide rotanten, maar even ijverig weer opgebouwd. B.E.F.King en vele buurtbewoners lieten de spijkers in het hout verdwijnen. Kpl Arjen Jäger legde een tuin aan, waarin vele groeisels hun oorsprong vonden en zelfs af en toe nog mooie bloemen staan ook! T15 kon niet rebelleren tegen het gezag van Jolo. Toen T17 binnengehaald was is het terras enthousiast opgeknapt en werd de sfeer voorgoed vastgelegd.

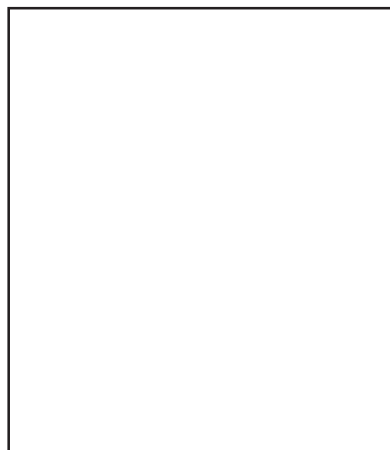
Ik was erbij, heb menig steen verlegd en vele bewijzen van regeloverschrijdende activiteiten verwijderd om de dreigende ondergang te voorkomen. Ook ik voegde een artefact toe aan de totempaal waar menig bezoeker zijn creativiteit aan schonk. Tegelijkertijd blijft die ene nachtelijke conversatie bestaan: "WC, hier W1, bij OP4 alles relatief rustig". De Punica Oase is een begrip. Je moet er gewoon geweest zijn.

Sld1 Rudy Honings

Sectie Stiekum.

Hoe goed kan een militair zich op een uitzending voorbereiden? Vaak blijkt niet alle informatie voorhanden.

De Sergeant-Majoor Rob Schooneman had zich toch aardig voorbereid op zijn uitzending. Omdat hij in Nederland niets over de FoFe (Functie Omschrijving Functie Eisen) van de S2 toegevoegd van het Log/Tbat kon vinden, schreef hij een brief aan zijn voorganger. Beter kun je het toch eigenlijk niet doen. Maar ja, als het antwoord dan pas veel later terugkomt, dan heb je er niet zo veel meer aan. Het bleek bijvoorbeeld wel makkelijk als je de Engelse taal machtig was. En nu kan Rob zich wel redden in het Engels, maar iedere dag 30 kantjes lezen is toch wel iets heel anders. Ook bleek het ook wel makkelijk te zijn geweest wanneer hij een inlichtingencursus had gevolgd. Gelukkig werd hij goed opgevangen door zijn baas, de Kapitein Ruud de Jong. Deze ging echter acht dagen na het binnenkomen van de nieuwe rotatie op verlof, zodat de kersverse S2 toegevoegd zich al snel alleen moest weten te redden. Die eerste acht dagen werden heel intensief gebruikt om in te werken. De drie weken die volgden waren de vuurproef; hij maakte lange dagen en natuurlijk gingen er ook wel eens wat dingetjes mis. Uit reacties bleek

De Punica Oase

dat hij die periode goed had doorstaan. Toen Ruud de Jong terug was kwam er wat meer tijd vrij. Met twee man heb je eigenlijk een dagtaak voor 1,6 man. Rob is niet iemand die graag stil zit en daarom stortte hij zich op de PX-shop. Ten tijde van de val van Srebrenica maakte de S2 echter dagen van 18 uur. In eerste instantie werd er dagelijks op Santici een briefing gegeven. Nu is dat terug gebracht tot twee keer per week. Ook de transportcompagnie krijgt twee keer per week, op zondag en op donderdag, een briefing. Van de informatie die door alle eenheden wordt opgestuurd wordt door de S2 een Mil-info gemaakt. In zo'n info wordt de militaire situatie van de laatste meetperiode, de afgelopen 24 uur, weergegeven. Natuurlijk staan in zo'n info geen precieze plaatsen van brigades of stellingen. Desondanks mag zo'n Mil-info niet rondslingeren. Je weet namelijk nooit wat de lokale medewerkers ermee zouden doen wanneer ze een exemplaar in handen zouden krijgen. De informatie vanuit de media aan het thuisfront is heel erg sumier. Toen Rob een keer aan zijn broer schreef wat er die afgelopen periode allemaal in Bosnië was gebeurd, schreef die terug dat hij er geen besef van had dat er zoveel gebeurde. Wat hem wel duidelijk geworden is, is dat je pas een goed beeld van de situatie kunt krijgen wanneer je hier daadwerkelijk bent geweest. Hij vindt dat Unprofor een goede taak verricht in voormalig Joegoslavië. Het aantal slachtoffers is namelijk de afgelopen jaren wel gedaald. Alleen blijkt het soms op één plek weer aardig goed te gaan, en kom je tot de conclusie dat ergens anders weer gruweldaden worden begaan. Voor zijn gevoel heeft Rob een rustige uitzending meegemaakt. En dat vindt hij helemaal niet erg. Zijn opzet was ook om te kijken hoe hij, maar vooral zijn gezin zou reageren op een uitzending. En dat blijkt heel goed te zijn. Zijn vrouw voelt de situatie goed aan. Alleen zijn twee jonge kinderen, twaalf en veertien jaar, hebben het er soms wat moeilijk mee

gehad. Ze zijn gelukkig wat gewend omdat Rob, als een echte infanterist, de afgelopen jaren wel vaker lang van huis is geweest. Toch zegt Rob trots te zijn op zijn gezin. Want het is toch een hele andere situatie dan een oefening. Ooit terugkomen in dit gebied is hij toch niet van plan, alhoewel hij het landschap schitterend vindt. Natuurlijk heeft ook hij een goede raad voor de achterblijvers en nieuwkomers: het sociale aspect is hier heel belangrijk. Je moet toch met z'n allen deze periode goed doorkomen. Accepteer elkaar, wat voor werk je ook doet. Iedereen is samen belangrijk. Probeer ook buiten je werk goed met elkaar om te gaan.

Elk persoontje vormt een stukje in de puzzel die vrede probeert te bewerkstelligen.

Een tweede thuis.

Op de compound van de stafcompagnie loopt een man rond van wie niet iedereen weet welke functie hij nu eigenlijk bekleedt. We hebben het over de Adj Arnold de Ruiter.

Gevraagd naar de precieze naam van zijn functie antwoordt hij: "Militair Assistent van de commandant Nederlandse troepen, kortweg MA genoemd. Mijn taak is het assisteren van de contingentscommandant bij zijn dagelijkse werkzaamheden. Dit doe ik door in bepaalde zaken te adviseren en te administreren." Het voormalig Joegoslavië is niet onbekend voor hem. Van 1973 tot 1976 was hij toegevoegd Militair Attaché in Belgrado. Die periode is hem heel goed bevallen. Het is dan ook niet zo vreemd dat de oorlog in dit land hem aan het hart gaat. "Zelfs in die periode was er al een slechte band tussen Serven en Kroaten." Met deze voorgeschiedenis is hij dan ook de man in het bataljon die het meeste van het land en diens inwoners afweet. Om hier te

komen heeft hij niettemin toch veel moeite moeten doen. "In 1992 schreef ik mijn eerste rekest voor plaatsing in het voormalig Joegoslavië. Pas in december 1994 werd het goedgekeurd. Ik ben toen in februari 1995 naar het CVV gegaan om de VN-opleiding te volgen." In Nederland heeft hij zich bezig gehouden met het begeleiden van Joegoslavische vluchtelingen. Twee jaar lang heeft hij ze Nederlandse les gegeven en geholpen met praktische zaken zoals het invullen van belastingpapieren of het naar de dokter gaan. Op 4 april 1995 kwam Arnold in Zagreb waar hij geplaatst werd op het contingentsbureau. Hij viel toen onder de staf van Kolonel Verschraegen die van de rotatie L8 is. Omdat de kolonel een assistent bij hem wilde hebben, kwam Arnold op 8 mei per MB naar Busovaca. Het was de bedoeling dat hij 1 mei al vertrok maar de raketaanval op Zagreb gooide roet in het eten. Die aanval was trouwens een grote verrassing voor de Logbase Zulu. Men dacht daar ver genoeg van de oorlog af te zitten, maar dat bleek dus niet het geval. Adj de Ruiter had maar een zeer korte gewenningsperiode in dit land. "Na 2 dagen voelde ik me alweer thuis." Over het waarom van de

uitzending kan hij kort zijn: "Ik dacht mezelf nuttig te kunnen maken voor de locals, maar zeer zeker ook voor mijn collega's. Onze lokale medewerkers vroegen enkele dagen voor mijn terugkomst van verlof al waar ik bleef. De twee barmeisjes, Ljubica en Ivana, krijgen iedere dag Nederlandse les van mij. Daar zijn ze trouwens zelf om komen vragen." Eén ding wil Arnold nog wel van het hart: "Onder het uitgezonden personeel zitten sommigen die maar heel weinig eerbied hebben voor de lokale bewoners. Hun meningen zijn gebaseerd op vooroordelen en dat is altijd fout. Als je hier bijvoorbeeld in het dorp loopt, wat natuurlijk maar weinig gegeven is, dan merk je dat er een vriendelijke sfeer hangt. De inwoners vinden het puur een oorlog van de politici." Voor de rotanten heeft hij nog een advies: "Blijf denken aan de mooie dingen die je hebt meegemaakt. Persoonlijk ben ik blij dat ik naar een weeshuis in Lukavac ben geweest om daar voedsel en kleding uit te delen." Ook voor de nieuwe rotaties heeft hij nog een goede raad: "Probeer open te staan tegenover de locals. Houd je altijd aan de richtlijnen voor de veiligheid. **Dronken is iedereen hier onberekenbaar.**"

Sm Rob Schooneman en Aooi Arnold de Ruiter voor een kaart van het uitzendgebied.

GNK? Nee hoor, AAT.

Als je het hebt over een kilometervreter, dan heb je het over Sergeant-Majoor Harry Bakhuis. Hij kreeg pas na 132 dagen zijn 90 dagen batton uitgereikt. Eerder was er nagenoeg geen gelegenheid.

Eigenlijk zou hij H.I.D. (Hoofd Inwendige Dienst) worden in Santici, maar hij werd toch geplaatst op de stafcompagnie als bijrijder op een zau. De eerste acht weken van zijn uitzending is hij zo'n beetje overal geweest. In spannende situaties is hij overal goed doorheen gekomen, al ging het soms maar net goed. Een dag na de val van Srebrenica kwam hij in de enclave. De aanblik van zoveel vluchtelingen doet hem toch wel wat. "s Nachts werd ik uit mijn bed gehaald door een collega die mij op de eindeloze stroom wees", aldus Harry. "Dat maakte een gigantische indruk op mij." Plotseling kwam er een vreemd bericht binnen. "We kregen te horen dat er twintig man medisch personeel de enclave uit mocht. We dachten eerst dat er een typefout was gemaakt of zo. Later bleek dat het echt waar was. Die twintig man kon eindelijk, twee en een halve maand later dan gepland de enclave verlaten." Op de terugweg is de genezerik voor het eerst echt in actie gekomen. "Door het slechte water, en de bacteriën die overal in de lucht zweven raakte zeker driekwart van de konvooibemanning ziek. Bij de een duurde het maar een paar dagen, anderen hadden er drie dagen last van. In dat konvooi kreeg ik trouwens ook de bijnaam "Dokter Pleister". Toch heb ik naar mijn weten geen pleisters uitgedeeld, maar goed." Het konvooi was op die terugweg trouwens nog wel slachtoffer van een roofoverval. "De inzittenden van de laatste drie à vier voertuigen werden gedwongen hun wapens, vesten, en soms persoonlijke bezittingen zoals foto-toestellen af te geven.

Het medische personeel

De MB van de beveiligingsploeg werd zelfs door de rovers meegenomen. Gelukkig gebeurde er verder niets. De tweede keer dat hij in de enclave kwam was dat om Dutchbat op te halen. "Dat was een super-ervaring. Dat wij daar kwamen betekende voor hen dat ze eruit konden." Na een rit van twintig uur kwamen ze aan in Zagreb. Daar was het wel een overdreven media-spektakel. Van de jongens waarmee hij die lange konvooien heeft gereden, heeft Harry het AAT-diploma ontvangen. "Ze zeiden dat ik inmiddels meer een AAT-er was dan eentje van de GNK." Belangrijk vindt Harry het, dat iedereen zich eerst met zijn eigen werk bezighoudt, alvorens commentaar op een ander te geven. "Je moet het gewoon gezellig houden. Dan is het hier best uit te houden."

M.A.S.H. 4077. Of toch niet?

Een hele rij tenten, aan- en afvliegende helikopters, kermende gewonden. Aan dit soort dingen dacht Kpl Marco Kleefman toen hij hoorde dat hij op de BHP, de Bataljons Hulppost, zou komen.

Ook had hij gedacht dat hij wat meer zou rijden. Helaas, hij zit het grootste gedeelte van zijn tijd op de compound. Toch vindt hij het geen tegenvaller. "Ik ben op rit geweest. En we hebben een leuke groep. Het gekke is mis-

schien wel dat je blij bent wanneer je patiënten hebt, omdat je dan weer eens wat te doen hebt. Vaak hoor je het commentaar van: "De BHP doet toch niets". Maar stel dat er eens iets gebeurt. Dan is iedereen toch dolblij dat wij er zijn." Het medisch personeel krijgt regelmatig herhalingslessen om de technieken bij te houden. Zo wordt bijvoorbeeld het aanleggen van een infuus herhaald omdat dit een belangrijk onderdeel in de hulpverlening kan zijn. Hij wijst erop dat mensen in een vreemd land voorzichtig op hun gezondheid moeten zijn. "Het water heeft hier niet de kwaliteit van thuis en in de lucht zweven ook allerlei bacteriën die in kleine wondjes kunnen komen en infecties kunnen veroorzaken. Daarom, heb je een wondje, kom dan even naar de BHP of naar je medische voorziening op je compound. Wij kunnen er snel iets aan doen." Na zijn uitzending wil Marco verder in de medische wereld. En dan is na een MDGO-opleiding het HBO een logische stap.

P.A.M.A.N.- A.B.S.

P(ersoonlijke veiligheid)
A(ttenderen)
M(arkeren)
A(larmeren)
N(oodzakelijke hulpverlening)
- A(demhaling)
- B(loedingen, botbreuken, brandwonden)
- S(hock voorkomen)

De Nederlandse transportcompagnie

Na een leerzame en intensieve periode op het CVV kwamen we op 25 april in Split aan. Het weer was niet geweldig en er was duidelijk sprake van een bepaalde spanning.

Na opvang en een eerste (matige) nachtrust op woensdag naar Busovaca. De opvang op de lokatie van de Stafcompagnie was goed en de woorden van de kolonel Verschraegen bemoedigend. De ontvangst op de compound van de NLT-cie/ Movingstar 8 overweldigend! Met veel toeters en bellen, spandoeken en verbaal lawaai werden wij binnen gehaald. Na een kort welkom door Maj Schultz en een goede maaltijd zochten de meesten, toch redelijk onder de indruk van de reis (Prozor, geitenpad) op tijd bed en/of slaapzak op.

Wat heeft T16/L08 eigenlijk gedaan?

De taak van de NLT-cie mag als bekend worden verondersteld: Humanitaire konvooiën voor UNHCR. Vaste schema's: Busovaca-Metkovic, Metkovic-Zenica-Busovaca (2 dagen), of Busovaca-Metkovic, Metkovic-Busovaca, Busovaca-Lukavac, Lukavac-Busovaca (4 dagen). De "rijdende pelotons" alleen op dinsdag-, donderdag- en zaterdagavonden binnen. Zondags voor de chauffeurs en hun kader rust, brunch, lezen, brieven schrijven en lezen, een spelletje spelen, de bar, de kerk, wasje draaien, corvee, kortom net zo druk als door de week. De "vaste" compoundbewoners (staf en stafpeloton) ondersteunen de rijdende pelotons en zorgen voor verbetering / optimalisering van de "secundaire arbeidsomstandigheden". Gebeurt er dan verder niets anders?

Jawel hoor; op zondag 30 april wint de NL T-cie de bataljons-sportdag. Op donderdag en zondag de S2-briefing (nu S2/3). Vrijdags de Ondercommandanten-vergadering onder leiding van de BC of de PBC. Wekelijks één of meerdere malen opvang

van een konvooi-UNHCR-civiel, Norlogbat, Int transportpeloton, rotanten / verlofgangers uit Simin Han etc. Iedere dag opnieuw: 3 prima maaltijden (ook voor onze gasten). Baton-uitreiking, ontvangst van autoriteiten en een fantastische pinksterdienst in het prachtige kerkje van Busovaca. Iedere week werkoverleg met kaderleden, formaliseren van Bar- en PX-administraties. Rijden in en naar Sarajevo. De installatie van een Compagnies-overlegorgaan. De wekelijkse "poetslap"-melding. Bouw- en verbouwklussen, van lampje via riolering naar wachtbunkers. Het bezoek van journalisten, deelname aan het L7 konvooi bij de ontruiming van Srebrenica. Het verzamelen van Klasse I en vervolgens het uitdelen daarvan aan lokale vluchtelingen. Wapeninspecties. Installatie V-Sat, telefoonkaarten. Gasten van het CVV, het bewaken van YPR's bij Bratunac. Debriefen van personeel dat een "aparte" ervaring heeft gehad. (Sarajevo, ongevallen tijdens de uitvoering van konvooiën of persoonlijke "troubels"). Geneeskundige steun binnen de compound ("6 dokters"?). De voorbereiding voor een rotatie, het rotatie-feest en de day-after. De geringe inzetbaarheid van tientonniers, het personeelstekort. De Medalparade en een echt Belgisch frietenfeest met

"Movingstar VIII" vanwege de nieuwe "refter". Water brengen naar Tuzla (Pakbat?) en vaste orders schrijven. Rotatie-geschenk voorbereiden / maken. Verbindings-inspectie. Hollands zingen in de "Royal Dutch". Post krijgen. Tevredenheidsbetuigingen of een chauffeursspeld uitreiken. Beroeps-personeel en dienstplichtigen bevorderen. Niet toegestane huisdieren (laten) verwijderen. Het gehele beheer, administratie en de OTAS opnieuw bekeken en gestructureerd. Op verkenning naar en in Sarajevo. Controle en onderhoud van radio's en porto's. Frequentie-"management". Klachten van locals (busstation, vuilnisman). Discussies over alcohol, voertuigonderhoud en nadienen. Steun leveren in onderhoud en afvoer bij het bataljonsreorganisatiematerieelverschuivingsplan. Op appèl (gaan) staan. Haringhappen op Santici.

Op verlof gaan.

Van verlof terugkeren. Karaoke samen met Moving Star en Belgische bieren. Fitnesssen binnen de poort of hardlopen erbuiten. Een "lokale barbecue" in Tisovac. Het her stapelen van alle "Gensof", TV-kijken. Zelf radiomaken bij "UN-FM". Op wacht staan en met stenen bekogeld worden. Niet mogen teruggooien. Post uitzoeken op maandag en vrijdag.

Maj van Wijngaarden voor de compound van de NI T-cie

Zelf gaan roteren.

Voor we het weten is het zover; terug naar Nederland! Het opzoeken van (lege) plunjebalen en het controleren van PGU. En toch volop bezig zijn met de voorbereidingen van "WINTER SHIELD". Voorbereidingen treffen voor het overdragen van jouw eigen taak aan je opvolger. T16 en L08 zijn heel duidelijk aanwezig geweest in alle gelegingen van de transportcompagnie: transportcontrolebureau, koks, diagnose / onderhoudsgroep, comcen, bevo-groep, genie-ondersteuningsgroep en uiteraard de rijdende pelotons. De zau-teams van het GNK-peloton, die eigenlijk een beetje "van ons waren".

En ik?

Ik mocht gedurende ruim 5 maanden leiding geven aan een enthousiaste en professioneel ingestelde groep mensen; beroeps en dienstplichtigen van T16 en L08. Een tijd om nooit te vergeten!

**De C-NLT-cie,
Majoor Rob van Wijngaarden.**

Ik fotograaf? Nou, euh...

"Van Rooij. Jij gaat naar Logbase Split." Dat werd er tegen mij op het CVV gezegd.

"Nou leuk", dacht ik. "Ik ken er niemand en je zit niet daadwerkelijk in oorlogsgebied." Een tegenvaller dus. Gelukkig kwam, eenmaal aangekomen op de logbase, het bericht, dat ik toch ergens anders heen zou gaan. Plotseling stapt er een blonde luitenant op me af en zegt: "Hoi, ik ben Roswitha Rood. Jij bent de nieuwe fotograaf?" "Euh ja, als u dat zegt". Oh, je weet dus van niets?", klinkt ze verbaasd. Ik antwoord dat ik inderdaad niets weet van een functie als fotograaf. Maar ik ben wel blij dat ik toch in Bosnië kom.

De eerste week op de staf zijn

De redactie van 't Rotatie Geitenpad

we, rotatie T16, alleen maar bezig met klusjes als peuken rapen en vuilnisbakken legen. Gelukkig kan ik daarna beginnen met mijn eigenlijke werk op de sectie communicatie. Alleen is er een probleem; als fotograaf moet je foto's maken, ontwikkelen en afdrucken. En dat kon ik niet. Foto's maken deed ik met een simpel auto-focus toestel, en de rest deed de fotozaak voor me. Gelukkig leerden mijn collega's me hoe ik moest werken in de DOKA. En hoewel de kwaliteit van de afdrucken misschien niet altijd even goed was, ben ik er toch tevreden over. Op een gegeven moment vroeg Cees Beemster me of ik ook eens wat artikeltjes wilde schrijven voor 't Nieuwe Geitenpad. Dat leek me best leuk en dus schreef ik vanaf dat moment af en toe een stukje.

Door mijn werk ben ik ook bij hulpacties betrokken geweest. Met de vorige aalmoezenier Ton Dekker ben ik naar Lukavac geweest om voedsel en kleding uit te delen aan vluchtelingen en weeskinderen. Met UNMO majoor Gelissen ging ik naar Travnik waar we voedsel en speelgoed brachten aan een kleuterschool en een vluchtelingenhuis. Ik heb dus wel het gevoel humanitair bezig te zijn geweest. Het enige nadeel van mijn werk op de Sectie Communicatie was, dat mijn werk weinig opviel. Het verschijnen van de Dutch Post en 't Nieuwe Geitenpad werd als natuurlijk gevonden. Men reageerde dan ook

gepiqueerd wanneer één van de bladen eens wat later verscheen. Ook realiseerden veel mensen zich niet dat er door mij en mijn collega's, overdag en 's avonds, vele uren in de DOKA werden doorgebracht om de foto's zo goed mogelijk afgedrukt te krijgen. Maar gelukkig kregen we ook wel eens een complimentje.

Al met al heb ik een zeer leuke tijd gehad die ik voor geen goud had willen missen. Ik denk dat ik vooral meer mensenkennis heb gekregen doordat ik met zoveel verschillende mensen ben omgegaan. Eén van de laatste dingen die ik tijdens mijn uitzending heb gedaan, is het medesamenstellen van dit Rotatie-Geitenpad. Arjen Jäger, Lucas Koorneef en ik hebben geprobeerd er zo'n mooi mogelijk blad van te maken. Ik hoop dat jullie het bewaren en misschien over een paar jaar nog eens inzien. Hopelijk komen dan alle goede herinneringen, als je die tenminste gehad hebt, weer boven. Veel succes na je uitzending.

Tot slot wil ik vooral mijn collega's op de stafcompagnie bedanken voor de fijne tijd. Ik hoop jullie nog eens te ontmoeten. Het ga jullie goed, of het nu in het leger of in de burgermaatschappij is.

**Sld Martijn van Rooij
Sectie Communicatie**

BOSNIE IN EN...UIT!

Vrijwel iedereen van de rotatie is een half jaar geleden op de bekende wijze via Split en met het rotatiekonvooi naar Busovaca of Santici gekomen. Als Commandant van het Contingent NL Troepen in voormalig Joegoslavië heb ik een andere route gevolgd.

Op 27 maart ben ik vertrokken en met het vliegtuig van Schiphol naar Zagreb gevlogen. 's Avonds was het zo warm dat je om 10.00 uur op het kamp Pleso nog zonder jas en met opgerolde mouwen buiten kon lopen. De volgende ochtend lag er 10 cm sneeuw. Die dag ben ik met een Russisch transportvliegtuig (Iljoesin) naar Sarajevo gevlogen. Dat was voor mij een compleet nieuwe ervaring. Het vliegtuig was afgeladen vol, zodat je als passagier in het vliegtuig alleen aan de zijkant nog een ruimte van ongeveer 75 cm hebt, waar je op een smal klapbankje met opgetrokken knieën kunt zitten. Het is een enorme machine, die snel stijgt en daalt en die een geweldig kabaal maakt. Ik heb gedurende de vlucht van anderhalf uur met de oorproppen ingezet. Bij het instappen in Zagreb gingen ook tien a vijftien burgers aan boord, waarvan men mij vertelde dat het de burgemeester van Sarajevo met zijn gevolg was. Nu was dit de eerste of een van de eerste vluchten op Sarajevo, nadat de heer Akashi tien dagen daarvoor, na het uitstappen, door de Bosnische Serviers op het vliegveld van Sarajevo was beschoten. De journaalbeelden stonden nog duidelijk op mijn netvlies. Een van de voorwaarden waaraan voldaan moest zijn, voordat het vliegveld weer open ging, was, dat de VN geen (Moslim-)burgers meer mee zou nemen in de vliegtuigen. Ik heb mij bij de landing niet echt op mijn gemak gevoeld. Na de landing moest je snel uitstijgen, tussen de Franse militairen en pantservoertuigen

door en achter de hesco's. De mensen die mij zouden ophalen hadden blijkbaar vertraging, want ik zag niemand. Ook dat draagt er niet toe bij dat je je beter op je gemak gaat voelen. Gelukkig kon ik een lift krijgen van een UNHCR-medewerker, die mij met een gepantserde jeep naar HQ Unprofor (toen nog BH-Command) bracht.

Sarajevo is een totaal verwoeste stad, waarbij ik me heb afgevraagd hoe je hierin kunt leven, maar mensen hier hebben geen keuze; ze zitten opgesloten en worden dagelijks beschoten. Dus je ziet tussen al het puin iets van een "normaal" leven. Als je deze stad, waar elf jaar geleden de Olympische winterspelen nog hebben plaats gevonden, nu in werkelijkheid ziet, dan kun je niet begrijpen wat zich hier allemaal afspeelt. Sniper-Alley was voor mij in werkelijkheid nog indrukwekkender dan alle beelden die ik daarvan op televisie had gezien.

De volgende dag ben ik van Sarajevo over de weg naar Busovaca gereden. Met twee MB's en een ziekenauto zijn we over Sniper-Alley en via de checkpoints S4, S3 en S1 gegaan. Het onbegrip werd onderweg alleen maar groter. Vanuit Sarajevo (moslimgebied) kom je in Bosnisch-Servisch gebied, vervolgens in Bosnisch-Kroatisch gebied (Kiseljak-pocket), dan weer door Moslim-gebied en tenslotte weer in Kroatisch gebied (Vitez-pocket). En allemaal hebben ze checkpoints bij de overgangen van het ene naar het andere gebied om het verkeer te controleren. Overall zijn de sporen van deze oorlog zichtbaar.

Met deze beelden en indrukken kom je aan in Busovaca. Je realiseert je dat in de komende zes maanden jouw leven zich hier zal gaan afspelen. Hoe zal dat zijn?

Zes maanden later. Hoe is het uiteindelijk gelopen?

Een heleboel mensen van onze rotatie hebben iets van hun ervaringen in dit "Rotatie Geiten-

pad" laten opnemen. Ook ik wil hieraan een bijdrage leveren en een aantal gebeurtenissen, zoals ik ze heb ervaren, kort de revue laten passeren.

-Mijn eerste ochtend te Busovaca (30 maart): mededeling van de dood van Jeffrey Broere op T2; slecht begin, droefheid.

-Commando-overdracht (4 april): start van het nieuwe bataljon; er moet veel gebeuren.

-Mijn eerste konvooi met NL-1 naar Lukavac: grote waardering voor de chauffeurs; schitterend land(schap).

-Bezoek aan Lukavac (Nadet Spt Cmd) en A Cie te Simin-Han: enthousiaste mensen die hier naartoe zijn gekomen om er wat van te maken.

-Bezoek aan T2: indrukwekkend; hier is iets gebeurd; Kalesija is helemaal aan barrels geschoten en er "wonen" nog mensen.

-Koninginnedag op Santici: gezellig en goed voor de saamhorigheid in het bataljon.

-1 Mei: einde van het bestand in Voormalig Joegoslavië; na alle schendingen van dit bestand kan het pas "goed" beginnen; Krajina-west wordt meteen "aangepakt".

-De bevoorrading van Dutchbat in Srebrenica wordt steeds problematischer. Een keer is er zelfs clearance voor slechts twee voertuigen: een 4-tonner en een ziekenauto.

-Bezoek aan de Logbase Zagreb: de verlofgangers van Dutchbat (ondertussen meer dan 100) zitten hier al weken te wachten op toestemming om terug te kunnen keren naar de enclave; dit kan niet langer zo doorgaan.

-25 en 26 mei: de lucht-bombardementen op de Bosnisch-Servische opstellingen rondom Sarajevo, gevolgd door de gijzelingen; spanning en kwaadheid.

-Juni: de Rapid Reaction Force komt Bosnie binnen; de konvooiën staan langer stil voor de checkpoints dan dat ze rijden; de nieuwe rotaties brengen een nachtje door bij Gorni Vakuf;

irritatie.

-De activiteiten van de Bosnische Serviers bij Srebrenica nemen toe; OP-E wordt ontruimd; ergernis neemt toe.

-Juli: de enclave Srebrenica ("veilig gebied") wordt nu echt aangevallen; ongeloof en kwaadheid wisselen elkaar af; eigenlijk wisten we al wat er zou kunnen gebeuren.

-De bevoorrading van Sarajevo met UNHCR-voertuigen via de Igman-route en de interne distributie in Sarajevo; een goed gevoel dat je ook hieraan een bijdrage kunt leveren; spanning en onzekerheid i.v.m. de voortdurende beschietingen van de konvoien.

-8 Juli: bericht van de dood van Raviv van Renssen; ontsteltenis.

-9 Juli: Ceremony For The Death te Split; aangrijpend.

-11 en 12 juli: de strijd om Srebrenica en de val van de enclave; spanning, teleurstelling, kwaadheid, maar ook opluchting dat er niet meer slachtoffers zijn gevallen.

-13 tm 15 juli: bevoorrading van Potocari (L-7 konvooi) en de verzamelde media strijkt neer op Busavaca; tevredenheid dat je nog iets kunt doen; hoop dat ze snel naar huis kunnen.

-22 en 23 juli: organisatie van de terugkeer en opvang van Dutchbat te Zagreb, Pleso; teleurstelling over de afloop van deze VN-taak, opluchting voor de mensen zelf.

-25 Juli: de bevoorrading van en de distributie in Sarajevo moeten worden beeindigd, nadat een Belgisch konvooi bij een beschieting op Mount Igman vier voertuigen heeft verloren; opluchting dat er geen doden zijn gevallen.

-Begin augustus: Kroatie valt de Krajina-noord en -zuid binnen; in zeer korte tijd is dit "opgelost"; blijikbaar is er overal in voormalig Joegoslavië geen andere oplossing mogelijk dan de militaire, die honderdduizenden vluchtelingen teweeg brengt en uitsluitend is gericht op etnische zuiveringen.

-De ondersteuning van de Mortiercompagnie van de Mariniers met het KL MOR-det

gaan door: schepen ontladen, verplaatsen, kamp bouwen te Kiseljak etc.

-Eind augustus: de ontplooiing van de Rapid Reaction Force op Mount Igman en de NAVO-luchtaanvallen; de Bosnische Serviers hebben hierop geen militair antwoord; dit moet leiden tot een wending in de gebeurtenissen in Centraal-Bosnië en zeker rondom Sarajevo; in deze regio maken uitsluitend spierballen indruk; overleg is om tijd te rekken en de tegenpartij te misleiden (?).

Mijn overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen gedurende onze Tour of Duty vertoont weinig positieve punten die zouden kunnen leiden naar een structurele oplossing van het conflict in deze regio. Ik meen te mogen constateren dat het niet aan onze inzet heeft gelegen. Ieder van ons heeft geprobeerd iets te doen om het leed van de oorlog te verzachten en misschien ook een kleine bijdrage te leveren bij de totstandkoming van iets dat op een vredesproces moet gaan lijken.

Ik ben er tijdens deze uitzending ook van overtuigd geraakt dat je voor VN-missies moet beschikken over een grenzeloos optimisme en een bovennatuurlijke positieve instelling. Je zult het zien: er zal een oplossing komen en meestal nog niet eens zo'n slechte. En voorwaar!

Het is inmiddels 17 september en er is sinds enkele dagen een overeenkomst, waarbij is afgesproken dat de Bosnische Serviers de zwaarste wapens terugtrekken uit de 20 km zone, er een vrije doorgang zal komen naar en van Sarajevo en het vliegveld weer geopend zal worden.

Misschien is het wel mogelijk dat ik Bosnië kan verlaten over dezelfde weg die ik ook op de heenreis heb genomen. Dat had ik in mijn (beperkt grenzeloze) optimisme niet meer voor mogelijk gehouden.

Zo zie je maar.

Alhoewel de ontwikkelingen op dit moment zeker positief zijn te

noemen, is er nog geen definitieve oplossing. Dat zullen wij hier in Bosnië niet meer meemaken.

Voor ons is het voorlopig:

OVER en..... UIT!

W.M. Verschraegen
Kolonel der Limburgse Jagers.

Sie 4.

Na enige strubbelingen heen en weer tussen DPKL en mij, is mij verteld dat ik alsnog naar het voormalig Joegoslavië moest, niet met de rotatie T14 waarmee ik mijn opleiding op het CVV had gevolgd, maar met de rotatie T16.

In eerste instantie is dan je reactie erg teleurstellend, mede om het feit dat dit in de gezinsituatie niet erg best meer uitkwam. Op 2 mei '95 was het dan zover, het vertrek naar Busovaca waar ik de functie moest gaan vervullen van S4 toegevoegd bij het Log/Tbat. Aangekomen in Split werd ik al spoedig voorgesteld aan de 1sgt (chef) Dirk Vercruysse van het Belgische leger die mij moest inwerken gedurende de periode die hij nog aanwezig was. Mijn voorganger was namelijk vertrokken met het vliegtuig waarmee ik gekomen was. Er kon dus geen overgave van functie bewerkstelligd worden, wat achteraf een heel groot nadeel bleek. Na een periode op de sectie 4 te hebben gewerkt, werd al snel duidelijk dat er enorm veel achterstand was opgelopen door de samenvoeging van het Support Command en het Transport Bataljon. Gedurende vele weken hebben wij ons dan ook bezig moeten houden met de formulieren van de DAR, DDR, PCC, WOV en de haast beroemde B.O.I.tjes. Dit allemaal over niet verwerkte ongelukken die gedurende eerdere periodes gebeurd waren. Het echte sectie 4 werk is er toen niet meer van gekomen omdat daar totaal geen tijd voor was. Toen kwam er plotseling een berg papier los welke te maken had met "re-

imbursement". Dit is voor vele functionarissen binnen het bataljon een verschrikking. Hier is nu eindelijk ook een achterstand van weggewerkt, hopende deze in het vervolg normaal bij te kunnen houden, zodat die enorme werkdruk weg valt. Tussendoor moest ik met de grootst mogelijke spoed naar huis omdat gezinsuitbreiding zich eerder aankondigde dan gepland was (vandaar dat het tijdstip van uitzending zoals eerder in dit artikel vermeld, eigenlijk niet erg gunstig was). Vele drukke maanden voor vele achterstanden. De ervaringen die ik de afgelopen periode van uitzending heb opgedaan zijn niet positief te noemen ten opzichte van de VN. De enorm grote bureaucratie die het werk met zich meebrengt, met daarbij het niet actueel inspelen op situaties die zich plotseling voordoen; leg dat alles tezamen in een voertaal die naar men zegt Engels is, en dan heb je in het kort een hele hoop samengevat. Voor een eventuele volgende uitzending wil ik dan ook heel graag in aanmerking komen als een eenheid voor de eerste maal naar een missiegebied gestuurd wordt. Om daar dan aan deel te nemen zodat je met je eigen werk bezig bent, lijkt mij een uitdaging.

SM Willem Kuijpers

Mega-Drukkers.

Eindelijk was het zover, rotatie T16 ging naar Joegoslavië. Een aantal van de op 2 mei in Joegoslavië aangekomen soldaten had thuis al een soort studie gemaakt om zo weinig mogelijk te gaan doen, ofwel om zich, zoals hier te Busovaca een bekende term is geworden, te drukken.

Eenmaal op het kamp aangekomen bleek het toch niet zo'n gemakkelijk karwei te zijn. Dus moest er hard worden nagedacht en rond het kamp worden gelopen, om de ideale drukplaatsen te zoeken. Met medewerking en een paar goede tips van de oudere rotaties, gingen

we onze plannen uitvoeren. In het begin apart en later zelfs een paar keer met een paar man. Omdat we nog "vers" waren viel het in het begin niet mee, omdat je dan nogal veel moet doen. Maar na een paar weken begon het feest en werden de meest sneaky trucs door ons uitgehaald. De eerste plaats waar wij ons drukten was gewoon in de prefab op bed onder de dekens. Helaas werd dat al snel bekend en moesten we dus iets nieuws verzinnen. Al snel werd de MB gevonden: als er een roze lijst moest worden opgemaakt, waren er altijd verschillende mensen bereid deze klus te klaren. Het enige nadeel voor het kader was dat het altijd zo lang duurde omdat er onder het mom van het testen van een stoel, vaak een boek werd gelezen of een dutje werd gedaan. Ook de gastententen werden door ons op gruwelijke wijze "misbruikt". Ook een optie waren de bunkers. Daar werd echter al snel van af gezien vanwege de lage temperatuur die daar hangt. En last but not least werd gebruik gemaakt van de gastvrijheid van Santici en de T-cie. We moesten daar vaak voor "werkzaamheden" heen. Daar aangekomen ging het gelijk richting de video-ruimten. Wat uiteindelijk de meest geschikte ruimte bleek te zijn was prefab 14.

Lijst van Mega-Drukkers

- 1 De onbekende Soldaat 1
- 2 De Sld1 Maatjens
- 3 De Sld1 Nijboer
- 4 De Sld1 Timmer
- 5 De Sgt1 Ruijsch (eervolle vermelding, de enige man die echt doorhad dat wij er werk van maakten.)

Opvallend is, dat de eerste vier Mega-Drukkers zijn bevorderd tot soldaat 1, wat je enkel wordt als je je werk goed doet. Tot slot zijn we het over eens dat niet het drukken een kunst is, maar het op de juiste plaats en tijd aanwezig zijn.

Ingezonden door de nr's twee, drie en vier.

Redelijk nuttig en niet zo gevaarlijk.

In de afgelopen maanden heb ik in diverse praat-uurtjes aan de deelnemers de zogenaamde "nut-risico schaal" voorgelegd.

Op een velletje papier moesten zij aangeven, in welke mate ze het eens waren met de volgende twee stellingen:

1. "Mijn werk hier is zinvol"
2. "Mijn werk hier is gevaarlijk"

De instemming mocht variëren van 0 tot 100. Na inventarisatie van de meningen ontstond meestal een boeiend gesprek, zeker wanneer de opvattingen ver uiteen lagen.

Het lijkt mij goed om in dit speciale "Rotatie-Geitenpad" een overzicht te geven van de scores. Immers, door veel L8/T16-ers is aan dit "onderzoekje" meegewerkt. Ik zal eerst het bataljons-gemiddelde geven, vervolgens de uitslagen per cie, om te besluiten met wat toelichtingen. Onder de cijfers van de gemiddelden staan tussen haakjes de uitersten zoals die opgegeven werden.

	Zinvol	Gevaarlijk
LOG/TBAT	67%	38%
Bevo-cie	80% (60-100%)	36% (5-100%)
T-cie	70% (55-95%)	40% (5-70%)
Hrst-cie	68% (5-100%)	32% (0-100%)
SSV-cie	56% (0-100%)	30% (0-100%)
T-cie Sarajevo	63% (10-100%)	53% (10-80%)
Logbase Split	65% (25- 80%)	20% (0-40%)

Als ik zo vrij mag zijn deze cijfers te interpreteren, dan kom ik tot de conclusie, dat het bataljon haar taak als redelijk nuttig en niet zo gevaarlijk ervaart.

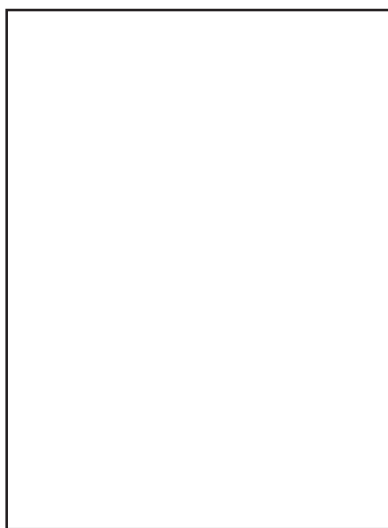
De chauffeurs van de Bevo-cie melden de hoogste instemming met de stelling dat het werk hier nuttig is. Maar ook de andere cie'n komen tot een bevredigende score (op de staf na misschien). De uitersten zijn hier en daar wel opmerkelijk. Overal komt maximale instemming voor, maar bij de Hrst-cie en de SSV-cie lopen ook militairen rond, die nauwelijks nut (en dus voldoening) in hun werk ervaren. En dat is spijtig.

De T-cie Sarajevo behoeft nadere toelichting. Het betreft hier de tweede "shift" die in de maand juli op en in Sarajevo reed. Aangaande dit project had het bataljon al gauw de nodige vragen betreffende de veiligheid en de effectiviteit. Ook de Sarajevo-gangers zelf hebben dit zo ervaren, zoals uit de score valt af te lezen. Ik denk dat iedereen opgelucht was toen dit project werd afgeblazen.

De risico-beleving ligt qua gemiddelden gelijk, maar per individu ver uiteen. De meesten hier hebben een veilig gevoel, soms tot zorg van kaderleden. Immers, het uit nieuwsgierigheid boven op een prefab klimmen, wanneer er iets aan de hand schijnt te zijn, is niet echt een aan te bevelen reactie. In elke groep zitten ook militairen die een gevaar-beleving melden die richting 100% gaat. De toelichting is dan ongeveer zo: "Elk moment van de dag kan een idioot opduiken die met zijn geweer begint te schieten; of we nu onderweg zijn of de compound bewonen. Daarom is het hier absoluut niet veilig."

Ik hoop dat dit verslagje bijdraagt aan het herinneren van onze uitzending, ook nadat we allang weer thuis zijn.

Dominee Martin van der Bend

Dit is de andere Opa, op de weg naar Split.

Opa.

Iedereen die op de staf-compagnie geplaatst is en veel mensen die op transport zijn geweest, kennen hem. Zijn bijnaam is Opa.

Natuurlijk hebben we het over de Kpl1 Hans van de Westerlo. De oudste Kpl1 in Bosnië. Het is niet zijn eerste keer in het voormalig Joegoslavië. Van februari tot eind juni 1993 was hij ook al van de partij. Na eerst 3 weken op de staf te hebben gezeten, ging hij naar Split. Daar verzorgde hij met nog vier man de opvang van verlofgangers, rotanten, konvoien en het doorsturen van plunjebalen. Ook verzorgden zij de afvoer van kapotte voertuigen. Om de zoveel tijd kwam de firma Jan de Rooij met een oplegger met nieuwe voertuigen uit Nederland, en die nam de oude voertuigen weer mee terug. Hans sliep met zijn collega's in Hotel Palace. In Palace twee en drie zaten nog steeds vluchtelingen. Na twee maanden werd de logbase opgestart. Er kwamen tien man bij. Ze hebben toen de bar gemaakt en het terras aangelegd. De naam "Lucky Luka" is bedacht door iemand van de rotatie T4. Ruim anderhalve maand lag Hans in zijn eentje in een prefab. Gewoonlijk één keer per week ging er een konvooi van Split naar Zagreb voor radi-artikelen en andere materialen. Op die ritten gebeurde er eigenlijk niets bijzonders.

De laatste weken van zijn uitzending heeft Hans de bar gedraaid. Dat was voor hem geen probleem want zijn fab lag naast de bar. Zijn tweede uitzending begon op 4 april 1995. Men had hem gevraagd of hij zijn busrijbewijs had. Toen hij hier bevestigend op antwoordde zei men: "houdt rekening met". Hier aangekomen vroeg de kolonel Verschraegen hem of hij niet diens persoonlijk chauffeur wilde worden. Omdat de kolonel niet zo heel veel op pad ging, kon Hans ook verschillende keren op konvooi als Iveco-chauffeur. Daar heeft hij genoeg dingen meegemaakt. De meeste ongelukken zijn volgens hem te wijten aan het te hard rijden en onvoldoende afstand houden. Ook het feit dat sommige mensen rijden op voertuigen waar ze geen rij-opleiding op hebben gehad, draagt daar volgens hem aan bij. Al met al heeft hij het hier prima naar zijn zin gehad. Na zijn eerste verlof wilde hij zelfs bijtekenen. Er was echter al een opvolger voor hem aangewezen en dus werd zijn verzoek afgewezen. Zijn goede advies gaat, hoe kan het ook anders, over de verkeersveiligheid. "Je kunt hier toch bijna niet verkeerd rijden, dus houdt afstand en denk aan je snelheid."

Opsroom.

Werken bij en voor het Log/Tbat kwam voor mij als een verrassing.

Ik nam begin juni 1995 deel, met het Staff Support Command, aan de twee-weekse oefening Active Improvement van de Multi-Nationale Divisie (MND). Teruggekomen in Apeldoorn, de thuishaven van het Staff Support Command (St Spt Cmd), belde mijn echtgenote. Zij wist mij en het St Spt Cmd te vertellen dat ik een week later uitgezonden zou worden. Erg blij was zij niet, want ik was op 04 oktober 1994 teruggekomen van mijn eerste uitzending naar het voormalig Joegoslavië. Mijn toenmalige eenheid, het St Spt Cmd, was er ook niet zo blij mee daar zij van

DPKL de toezegging hadden dat ik niet eerder, voor een andere eenheid in Nederland, beschikbaar was na half oktober 1995. Het gevecht in Den Haag heeft twee dagen geduurd en had als uitslag dat ik de reeds gepakte spullen de volgende ochtend in Ossendrecht moest inleveren om ze op tijd in Split te krijgen. Persoonlijk vond ik het v.w.b. het werk niet erg; leuk zelfs. Voor het gezin was het niet zo prettig, daar we net verhuisd waren en er nog een hoop moet worden gedaan. Ook onze geplande vakantie voor dit jaar viel net als vorig jaar in het water. Hopen op 1996 dan maar. Al werkende hier in Bosnië zie je onder welke omstandigheden de bevolking om ons heen moet leven. Dat doet dan al gauw het bovenstaande vergeten. Ook de problemen van Dutchbat 3, van voor het wegvallen van de enclave Srebrenica, waren maar al te goed bekend daar ik tijdens mijn vorige uitzending zowel een periode van Dutchbat 1 als van Dutchbat 2 heb meegemaakt. Op het humanitaire vlak ging het Log/Tbat in en naar Sarajevo rijden. Er was dus reden genoeg om er enthousiast tegen aan te gaan. De dagen gingen erg snel, we begonnen 's morgens om ca. 07.00 uur en hadden geluk als we 's nachts om 00.30 uur konden stoppen en tijdens de Srebrenica crisisdagen werd het vaak nog later (of moet ik vroeger zeggen). Vaak belde KL Crisisstaf tijdens deze dagen om 02.00 of 03.00 uur mij of de Kap van der Vegt uit bed met meestal de meest onnozele vragen. Resultaat: weinig slaap, veel werk, goede werksfeer met collegae en een schrikeffect dat er al weer een week voorbij was. Nu mijn uitzendperiode er bijna opzit, heb ik het gevoel dat ik de weken nog wat langer zou willen maken. Waarom? Wel, ik heb het naar mijn zin gehad om zowel het werk in de opsroom te doen als met iedereen om te gaan. Ik wil dan ook iedereen bedanken voor de samenwerking.

Tom den Dekker

Altijd bereikbaar.

Zelfs het bureau konvooi-begeleiding kent een echt T16 personeelslid en dat ben ik, Rob Batenburg, adjudant der AAT.

Toen men mij 5 maanden geleden vroeg om naar BUSOVACA te gaan om de OPS te versterken heb ik geen moment getwijfeld. Aangezien mijn gezin ook positief reageerde was het voor mij natuurlijk niet moeilijk om de koffers te pakken en af te reizen naar BUSOVACA. Het is ontzettend leuk werk en als personeelslid van de Sie 2/3 heb ik het dan ook erg naar mijn zin. Sinds half juli hebben Hans Bosch en ik een eigen werk ruimte en dat

en dat geeft wel eens spanningen op het bureau. Je voelt je dan zo machteloos, maar boos worden heeft dan ook geen enkele zin. Ik heb daarom geleerd om rustig te blijven wanneer wij weer geen medewerking van een checkpoint hebben gekregen. Dit rustig blijven werd thuis ook al opgemerkt tijdens mijn verlofperiodes. Ik heb ook een vaste band via de INMARSAT met diverse zaubemanningen. Als voorbeeld neem ik oom Harrie Bakhuis en tante Dianne Raaymakers. Buiten de normale vaste locatiemeldingen lachen we wat af via ons verbindingsmiddel. Het zou te ver voeren om hier verder op in te gaan, maar bovenstaande personen weten wat ik bedoel. Ik heb een ontzettende leuke tijd

Kap Tom den Dekker en Aoo Rob Batenburg

bevalt goed. Wij voelen ons dan ook vaak een soort ANWB winkeltje met een heuse balie. Wanneer de konvooiën op de weg zitten, komen er vaak mensen aan de balie met de meest uiteenlopende vragen, die wij zo goed mogelijk proberen te beantwoorden. Het blijkt dat iedereen meeleeft met ieder konvooi dat onderweg problemen krijgt. Dat geeft voor zich al voldoening van je werk. Ons bureau meldt de konvooiën aan om problemen bij de checkpoints te vermijden, vaak worden konvooiën toch tegen gehouden

gehad hier in BUSOVACA en ik had dit niet willen missen. Een ervaring rijker zal ik terugkeren naar Nederland alwaar ik na een inwerkperiode in het gezin weer fietsbanden mag gaan plakken of als vaste taak iedere maandag de vuilnisbak weer aan de weg mag zetten. Ik hoop dat de achterblijvers net zo veel plezier mogen hebben als ik heb gehad en als laatste wilde ik mijn slapie ome Joop Zuithof een goede en gezellige tijd toe wensen.

Rob Batenburg

De CHP Santici.

Ook Santici kent zijn medisch personeel in de vorm van de Compound Hulppost.

Dit is een aparte eenheid, maar uiteraard werken zij wel hecht samen met de Bataljons Hulppost te Busovaca, waar men als enige over een ziekenzaal beschikt. Kapitein Guido van Laere werkte als dokter in Santici. Ongeveer drie jaar geleden begon hij met zijn werkzaamheden bij het 17e Pantser-Infanterie Bataljon in Oirschot. Naast zijn gewone werk, dat redelijk gelijk was aan dat in Nederland, coördineerde hij in Santici de verdeling van overschotten aan voeding en medicijnen onder de plaatselijke bevolking in het kader van de humanitaire hulpverlening.

De Sergeant-Majoor Gerard Brosens, hoofd inwendige dienst, hield zich vooral bezig met het beheer van zowel materiaal als materieel. Ook reed hij mee als 'Hotel' bij konvoien. "Dat compromis beviel me wel", zo liet hij weten. Ten tijde van de 'Srebrenica-overschotten' kreeg dit duo het voor elkaar om, tegen het gebruik in, buiten de Vitez-pocket veel steun te verlenen aan de bevolking van Travnik, waar er relatief meer behoefte aan was.

Er is in de afgelopen zes maanden een volledig nieuwe hulppost opgebouwd tesamen met een medische bunker. Terwijl hij een slager, klagend over botte messen, behandelt, toont Kap van Laere de gebunkerde container met zijn faciliteiten en keurig naar rechts gerichte schappen vol medisch materiaal. "De Britten en de mariniers zijn er zelfs naar komen kijken", zegt hij vol trots. Zij lieten blijken ook wel zo'n mooie bunker te willen.

De organisatie van de medische voorraden was vijf á zes maanden geleden "chaotisch" te noemen, aldus Smi Brosens. Hij en met name Kpl Zeverboom hebben dan ook veel tijd gestoken in het inventariseren en reorganiseren van het medisch

materiaal. Ook is er veel aandacht geschonken aan het oplijnen van het rijdend materieel, de 'ziekenbakken', en de bergreddingsprocedures.

De uitzendperiode van het personeel van de CHP werd over het algemeen als 'plezierig' ervaren, mede vanwege de goede samenwerking.

Genie. Van alle markten thuis.

Het genie-peloton in Santici stond tot 3 oktober onder leiding van de Kapitein Monteban.

Het houdt zich voornamelijk bezig met het organiseren en uitvoeren van werkzaamheden van huishoudelijke aard. Dit omvat grondverzet, de bouw van leef en werkruimtes, de waterleiding en het elektrisch systeem. Ook (bar)meubelmakerij en de bouw van zwembaden behoren tot de bijzondere gaven van de Genie. De Kpl Addie van Buren, voormalig bedrijfsleider van een tuinbouwbedrijf, behoort tot deze veelzijdige club. Hij is elektricien, maar houdt zich ook bezig met andere klussen indien deze zich aandienen, evenals zijn collega's, de Sld Heuts en Sld Schook.

De lokatie Santici heeft over de periode dat L8 en T16 aanwezig

waren met een forse uitbreiding te maken gehad. Dit bezorgde de bovenstaande electriciëns een aantal flinke klussen. Naast het storingswerk verzorgden zij ondermeer de installatie van een nieuwe 380kW aggregaat die de drie oude 75 kilowatters ging vervangen. Ook moest de bedrading van alle prefabs vernieuwd worden om aansluiting van elektrische kachels mogelijk te maken. Zelfs een compleet nieuw 'prefab-dorp' werd opgebouwd om tegemoet te komen aan de toenmalige expansie-drift van de Herstelcompagnie.

De Kpl van Buren liet weten zijn uitzending in het voormalig Joegoslavië als 'positief' te hebben ervaren. Hij heeft dan ook verzocht zijn verblijf in Santici te mogen verlengen met twee maanden. Zijn verzoek is inmiddels goedgekeurd.

Wist u dat...

- Wij geen inzending hebben ontvangen van de genie op de T-cie?
- Dit onze eigen fout is geweest?
- Wij vergeten zijn om hun een berichtje over dit blad te sturen?
- Wij helaas ook geen tijd meer hadden om hen te interviewen?
- Wij onze excuses hiervoor willen aanbieden?
- Wij hopen dat de genisten van de T-cie het ons niet kwalijk nemen?

Een gedeelte van het genie-materieel

Wat eten we vandaag?

In de keuken van de staf-compagnie staat de korporaal/menagemeester Martijn Kuiken.

Hij heeft in de burgermaatschappij een opleiding gevolgd tot banketbakker. Op het OCInt in Bussum, werd hij opgeleid tot menagemeester. Dit vak is maar bij weinig mensen bekend. De menagemeester is de commandant keukengroep bij oefeningen. Tijdens een oefening heeft hij tot zijn beschikking: 1 veldkeuken, 3 koks en een kokchauffeur die een maaltijd klaarmaken voor de mannen in het veld. Hier is de situatie heel anders. Hij staat met nog 4 man in de keuken en alleen bij afwezigheid van de chef-kok neemt hij diens taak over. Er is een soort van taakverdeling. Martijn doet voornamelijk banketbakkerswerk, wat natuurlijk te maken heeft met zijn achtergrond. Ook het gewone kookwerk pakt hij aan. Het werk wordt gedaan in ploegen-diensten. De vroege dienst begint om 6.00 uur. Als er konvoien vertrekken dan wordt er eerder begonnen. Die dienst loopt tot ongeveer 13.30 uur. Rond een uur of elf komt de late dienst en die gaat door tot na de warme maaltijd. Ook is er de zondag-dienst. Die wordt gedraaid door 1 man. Eventuele salades worden de dag ervoor gemaakt. 's Avonds wordt er een pasta-maaltijd bereid. Dit is door 1 man goed uit te voeren. De rest van de keukengroep is 's zondags vrij. De man die de zondag heeft gedraaid is op maandag vrij. Zo heeft iedereen één keer per week een vrije dag.

Als afsluiter:

“Drink wat klaar is, eet wat gaar is, spreek wat waar is.”

Kpl Martijn Kuiken bezig met het opspuiten van roomsoezen

APZ. Een drukke baan.

Het is zaterdag, het is triest, het regent, het is 16 september, maar je begint aan een verhaal voor dit blad. Over je ervaringen van de afgelopen maanden, om je collega's te vertellen wat je zoal hebt gedaan en hebt beleefd.

Best moeilijk eigenlijk, want je staat er nog middenin. Maar hoewel sommige dingen al een tijd geleden gebeurd zijn, liggen vele gebeurtenissen nog vers in mijn geheugen. De eerste briefing die ik meemaakte was in de groene zaal van Hotel Palace. Het was een uiteenzetting van de dingen die we de volgende dag zouden gaan doen. De Romeo van het konvoi, Sgt1 Oldeboom, werd voorgesteld. Wat mij opviel was dat er veel vragen werden gesteld door de oudere rotaties. Dit bleek niet alleen te zijn om zich af te zetten tegen de nieuwe rotatie, maar heeft ook te maken met de militaire cultuur. Op woensdag 6 april ging ik voor het eerst naar boven, hoogtroneerd in de cabine van een DROP. Ik keek mijn ogen uit; wat een mooi land, maar wat een rotzooi onderweg. Omdat ik er van uit ging dat ik weinig zou gaan reizen, noteerde ik een heleboel zaken van de rit. Zodoende kon ik ook eens iets schrijven over het land zelf. Dat

weinig reizen klopte trouwens niet. Ik denk dat ik één van de meest bereisde bureau-functionarissen ben. Heel Kroatië en Bosnië heb ik gezien. Tegen 17.00 uur kwamen we aan in Santici, en we werden onthaald met een oorverdovend lawaai. Dat gaf een fantastisch gevoel. Op 6 april ben ik begonnen met het opstarten van het SBB. Helaas waren er nogal wat “betweters”. Toen alles een beetje begon te lopen heb ik mijn zaakjes overgedragen aan de Sgt Roland Hermes. Daardoor kon ik mijn collega's op de Sectie 1 gaan helpen om achterstallig werk weg te werken. Door mijn achtergrond als APZ was ik daar geschikt voor. Op 25 mei ging ik voor het eerst op een grote rit. Samen met Aoo de Ruiters in een MB met een konvoi mee naar Lukavac. De aalmoezenier Ton Dekkers had een hulpactie georganiseerd. Over Mario escort rijden was een vreemde ervaring. Eerst als verkenners in Duitsland tegenover “De Russen” gestaan, en jaren later bij Pakistanen in een Russische BTR 70 kruipen. In Tuzla viel me op dat tussen de flats en houtstapels talloze moestuintjes aangelegd waren. Bij het Healthcenter, de eerste plek waar we hulpgoederen uitlaadden, kregen we het gevoel dat onze goederen niet op de juiste plaats aan zouden komen. Gelukkig ging dat gevoel over toen we naar

een weeshuis gingen. Je moest daar goed op je spullen letten anders was je ze kwijt. Dianne Raaymakers kan erover mee praten. Met kinderen op de arm en aan de hand zag ze eruit als een clown of als een squaw uit een indianenfilm. Als laatste gingen we naar een vluchtelingenkamp. Een armoedig stelletje mensen met kinderen, levend in houten barakken. Iedereen hielp mee met het uitladen en sjouwde de spullen naar binnen voor verdere verdeling. Tegen 19.00 uur waren we terug in Simin Han waar we met onze neus in de boter vielen; er was een barbecue. Nog maar net begonnen, sloegen de eerste granaten in Tuzla in. Toen we de volgende dag door de stad reden, dachten we toch wel na over de vele doden en gewonden die de vorige avond gevallen waren. Zoals ik al zei heb ik veel gereisd. Hier een kleine opsomming: 30 mei L09 opgehaald in Split, 20 juni voorrotatie T17, een week later de hoofdrotatie T17, en toen begon de narigheid. Zaterdag 24 juni werd ik opgebeld door de Adj Bloem. Het was hem niet gelukt om geld op te halen in Split. Hij vroeg mij of ik het mee kon nemen. Natuurlijk wilde ik dat doen, je probeert elkaar toch te helpen. Toen ik bij de kassier op logbase informeerde bleek het te gaan om DM 200.000,-. Na de hele afhandeling van de rotatie gingen we 28 juni weer naar boven onder leiding van de Tlnt Bloem. Het geld had ik verdeeld. DM 100.000,- had ik zelf in mijn handbagage, de andere helft had ik aan OW Okken gegeven. De reis verliep voorspoedig tot aan de vuist van Tito. Daar stopten we want er waren problemen bij het check-point in Gornji Vakuf. Na even onderhandelen konden we oprijden tot achter een Pakbat-konvooi. Daar begonnen de problemen. We hadden geen papieren en mochten dus niet doorrijden. Na 20.30 uur werd besloten dat we de nacht daar door zouden brengen. En als je dan DM 100.000,- op zak hebt, dan slaap je niet rustig. De

volgende dag moesten we lang wachten. De Pakbatters vroegen ons waar het oosten was, er werd door ons een richting aangegeven en ze gingen het veld in om te bidden. Na 25 uur stil te hebben gestaan, mochten we verder. Misschien dat het lag aan het Engelse konvooi achter ons, of aan het gebed van de Pakistanen. Een dag later dan normaal kwamen we aan in Santici. Ook met de rotatie L10 kwamen we een dag later aan. Met de rotatie T17N probeerden we eerst via grenspost M. Prolog. Daar mochten we niet door en dus probeerden we Imotski. Ook daar mochten we niet door en zelfs bij Kamensko bleef de grens voor ons gesloten. We zijn toen terug gereden naar Split, alwaar we in Villa Sanda hebben overnacht. De volgende dag lukte het ons om in Busovaca te komen. Al met al een hele ervaring. 6 Maanden Joego, SBB, vraagbaak, reiziger op Split, bruinverbrand, vraagtekens, onnozele opmerkingen, jaloezie, onbegrip, belangstelling. Met mijn 2 slabies, Arnold de Ruiters en Hans van de Westerlo, ben ik de tijd goed doorgekomen. Veel gepraat, veel gelachen maar ook gehuild. Hotel Nunspeet, kamer 3, valt niet meer uit mijn geheugen te wissen. Of ik het ooit weer zou doen?

De meest bereide APZ van Joego, Aooi Kim

Het Engelse konvooi dat achter ons aansloot.

"Die van de Staf".

Het bataljon kent twee storingsploegen, één op de T-cie en één op de staf-compagnie. Met de mannen van de laatste hebben we een gesprek gehad.

Sgt1 Gerard van Heel wordt bijgestaan door Kpl Bart Hamers en Sld1 Arie Wouters. De laatste waren oorspronkelijk van rotatie T15 maar hebben bijgetekend zodat ook zij 3 oktober roteren. Gerard zegt over de samenwerking het volgende: "Het is een kleine groep, en daarom hebben we werk genoeg. Omdat ze allebei op hun vakgebied erg goed zijn, kan ik dat met een gerust hart aan hun overlaten." De genie heeft het eigenlijk altijd druk. "En als er een keer geen werk aangeboden wordt, dan zoeken we het zelf op", aldus Bart Hamers. Bart is de elektricien, Arie is de timmerman van de twee. Ook zijn er nog twee lokale werknemers, een loodgieter en een elektricien. Met hun groepje van 5 kunnen ze het werk goed aan. "En als er een grote klus aangepakt moet worden, dan roepen we de hulp in van Santici, waar ze meer manschappen en het grote materieel hebben", zegt Arie. Het was de bedoeling dat alle prefabs worden nagekeken op gebreken, maar daar is het nooit van gekomen. "De vorige genie-officier, Majoor Kessen, had een

soort roze lijst opgesteld voor de prefabs. Een goed plan, alleen is het niet gelukt om het uit te voeren”, verteld Gerard. Het mooie van het genie-werk is, dat het heel zichtbaar is en van algemeen belang. Lastig is alleen dat er soms wel eens problemen waren om materiaal te krijgen. Op Santici werden ze als “de mannen van de Staf” betiteld, en moesten ze soms bedelen om materiaal. Het personeelsbeleid is soms ook ietwat vreemd te noemen. “Er loopt nu op Santici een jongen rond als timmerman, die in werkelijkheid slager van beroep is.” Over het inschakelen van de genie heeft Gerard het volgende te zeggen: “Mensen moeten niet zelf met belangrijke dingen, zoals bijvoorbeeld elektriciteit, gaan knutselen. Maar kleine dingen, zoals schroeven vastdraaien of een boekenplank ophangen kunnen ze makkelijk zelf doen. Voor advies en gereedschap kunnen ze altijd bij ons terecht.” Planningen komen vaak niet uit, maar de bedoeling is dat alle klussen waar de genie nu mee bezig is, af zijn als de nieuwe club komt. Zodoende kunnen die gelijk een nieuw karwei aanpakken. “Gelukkig hebben wij als storingsploeg als zodanig weinig werk gehad. Daardoor konden we ons meer richten op het buitenwerk. Bijvoorbeeld een concertina-omheining. Zoiets kun je beter in de zomer aanpakken, dan wanneer je in de winter in de vrieskou moet gaan staan werken. Ook de bunker is nu gereed voor de winter. Op de vraag of hij persoonlijk veranderd is door deze uitzending antwoordt Bart: “Ik denk dat ik directer geworden ben, en dat is voor mijzelf beter.” Ze hebben hun periode niet ervaren als zijnde in een oorlogsland, maar dat hangt natuurlijk ook samen met het feit dat ze het grootste gedeelte van de tijd op de compound bezig zijn geweest. Tot slot wil Gerard nog opmerken dat de mensen die het minste opvallen, vaak het meeste werk verrichten. Hij doet hiermee op de algemene werksfeer.

De Genie

Beheerder Log/Tbat.

Net als op voorgaande dagen woedde er op 29 maart een sneeuwstorm op de compound Santici.

Om 21.15 uur kwam er een klein konvooi binnen met de Sergeant-majoor Lex Voogt en de Adjudant Wouter Groeneweg van de voorrotatie L08. De twee mannen waren met een tussenlanding in Villafranca, Italië, in Bosnië aangekomen. Het was de bedoeling dat Aoo Groeneweg de functie van commandant-Bevogroep bij het Support Command ging vervullen. Zijn nieuwe taak werd echter het opzetten van de Bevogroep van het nieuwe Log/Tbat. Samen met de SMmb Jos Stekelenburg begon hij de kaartenbestanden over te zetten naar één bestand. Door informatie in te winnen bij de aanwezige kaderleden op de compound werd een en ander langzaam duidelijk. Omdat er geen inventarisatie was van het materiaal in Lukavac, moest eerst alles verwerkt worden, voordat duidelijk werd wat er allemaal naar beneden kwam en was gekomen. De informatie die uiteindelijk verzameld werd, werd opgestuurd naar de crisisstaf. Wanneer de definitieve versie

teruggestuurd wordt, blijkt dat die niet overeenkomt met de aangeleverde informatie. Daarom komen er op verzoek van Aoo Groeneweg drie beheerders uit Nederland om de zaak goed uit te zoeken. De inzet was om bij de rotatie op 3 oktober de Bevo-cie op de rails te hebben en de rommel opgeruimd. Dat is helaas niet gelukt en voor de opvolger van Aoo Groeneweg blijft er nog een enorme bult werk liggen, zeker goed voor nog eens 6 maanden. Toch is er wel degelijk iets bereikt. Er is een werkende bevogroep, de procedures met betrekking tot de logistiek worden ook door de gebruikers gehanteerd, de sergeanten-distributie hebben een duidelijke taak. Ook dringt bij alle militairen van het Logistiek Transportbataljon meer en meer het besef door, dat zonder goede logistiek de operationele taak niet kan worden uitgevoerd.

“Mijn meest negatieve ervaring is de houding van een aantal officieren en onder-officieren ten aanzien van disciplinaire zaken; men trad domweg niet op tegen personeel dat zich te buiten ging en zich niet aan de gestelde regels hield. Gelukkig is hier na het vertrek van bepaalde rotaties verandering in gekomen. Voor veel dienstplichtig personeel heb ik groot respect, met name voor

de wijze waarop zij hun taak opvatten en uitvoerden. Ik kijk met voldoening terug op een tijd waarin ik wezenlijk mijn kennis en ervaring moest gebruiken en veel collegialiteit heb ontmoet. Tot de collega's die "nog even moeten", zou ik willen zeggen: "Do vidjenija".

Aoomb J.Wouter Groeneweg

VN-Militair,

Ik was dat wat anderen niet wilden zijn. Ik ging waar anderen bang waren te gaan en deed wat anderen nalieten te doen. Ik vroeg niets aan hen die niets gaven en accepteerde gelaten de gedachte aan eeuwige eenzaamheid. Ik heb het gezicht van ellende gezien, de stekende kou van angst gevoeld en af en toe de zoete smaak van een moment van liefde. Ik heb gehuild, geleden en ook gehoopt, maar bovenal meegemaakt wat anderen liever vergeten. Ik zal toch ooit kunnen zeggen dat ik trots ben op wat ik was..... een VN-militair.

De rotatie L08 bestond uit de volgende personen:

Aarts, Beens, van der Bend, Beugelsdijk, Blom, den Boer, Boothof, Bouwman, Bronkhorst, Brosens, Coehoorn, Coenen, Cortijo Concha, Driessen, Essed, Essink, Ezzarga, Ferrier, Gatzen, Groeneweg, Harlaar, Hijstek, Hoefakker, Honings, Hoogstraten, Jager, Kanters, Katsman, Kerkhoff, Kim, Klaassen, Kleijn Hesseling, Koorneef, van de Meijden, Meijssen, Michiels, Ojers, Oosterhuis, Paulina, de Putter, Romijnders, van de Sanden, Schooneman, Simonts, van de Sluis, Soeteman, Steer, Stouten, Teule, Valk, Venhuizen, Verschraegen, Verwer, Voogt, Wachtmeester, Weijters, van de Westerlo, Zeverboom.

De rotatie T16 bestond uit de volgende personen:

van Alphen, Aulad Achmed, Baarslag, Bakhuis, van Batavia, Batenburg, Benjamin, van den Berg, Bergman, van Berkum, Blijd, Blok, de Boer, Bokstijn, Bouwman, Breimer, Bressers, Bus, Chouaibi, Daalhuisen, Detmar, van Dijk, ten Donkelaar, van Doorn, Duiker, Elsinga, Engbers, Fieret, Focke, Gaspersz, Hamers, Hanneman, van Heel, Heggelman, Hermes, Hillmann, Hoek, Hoeksma, Hoogeboom, Jager, Jobse, Jong, Kerckhoffs, Kerkhof, Kleefman, de Konings, Kooiman, Kuijpers, Kuik, Kuiken, van de Laak, van Laere, Langeveld, Maatjens, Meijboom, Monteban, Mulder, Nijboer, Oosterwijk, Oury, Pastor, Penninga, Polman, Quist, Raaymakers, Rasoebaks, Renkema, van Rooij, Rugebregt, Ruijsch, Schelvis, Schook, Schrijen, van Slooten, Sonnevile, Stikkelorum, Swinkels, Tijdhof, Timmer, Verkerk, ten Voorde, Wezenbeek, Wijnen, van Wijngaarden, Wischmann, de Wit, Woudenberg, Woudenberg-Veneziano, Wouters (Sld1), Wouters (OW), Zandvliet.

De rotatie V18 bestond uit de volgende personen:

Boekweit, Kromhout, de Ruiter, Spaan, Teekens.

Natuurlijk zijn er ook mensen die het hier zo leuk vonden, dat ze hebben bijgetekend:

Assendelft, Haarsma, Lindeboom, van Mil, van Nispen, Teunisse, Ocran, van Summeren, van Veen (3 weken).

Arrindell, van de Berg, Boomsma, Bosch, van Buren, Deursen, Dijkstra, Douma, Eriks, Ghoerai, van Haneghem, Haspels, Heuts, Hofs, Kraats, van de Knijf, Monster, Prins, van 't Riet, Saladin, Stahl, Tijdhof, van de Veen, Wieren, Wigbels, Zuidema (2 maanden).

Redactioneel:

De redactie van dit Rotatie Geitenpad bestond uit Sld Martijn van Rooij, Kpl Lucas Koorneef en Kpl Arjen Jäger.

Wij hebben geprobeerd om iedereen op één of andere manier in het blad vermeld te krijgen, en hopen dat dit ons gelukt is. Wij zijn echter voor een groot gedeelte afhankelijk geweest van uw inzendingen. Waar wij konden, hebben wij mensen geïnterviewd. Onze gewone werkzaamheden gingen echter ook door.

Bij de lijst van namen zijn we zo volledig mogelijk geweest. De namen zijn alleen van mensen die in de Vitez-pocket hebben gezeten. Mocht u niet vermeld staan, dan spijt ons dat zeer.

Wij willen graag de Kpl Michel Penninga bedanken voor het interviewen van verschillende mensen. Ook willen we iedereen bedanken die iets heeft ingestuurd.

